

Porubské noviny

Číslo: **63**

JÚN 2010

Ročník: **XVI.**

V tomto čísle nájdete:

Pár slov rodičom
 Správy zo samosprávy
 Gymnázium Milana Rúfusa
 Asteroid Rúfus
 O vode
 Slávnosť písmeniek
 Siločari integrácie
 Deň matiek
 Zlatí Ličkovci
 Školské zrkadielko
 Jambrich zlet
 Naši jubilanti
 Horská záchranná služba
 Šport
 Kúpačka a máje

Foto: JUDr. F. Balážka

Anjeličku, môj strážničku, opatruj našu Zemičku...

Milan Rúfus

Anjeličku, môj strážničku, opatruj našu Zemičku.
 Keď si na jar líham na ňu, až tak dobre je mi.
 Detičky sú ešte malé, majú blízko k zemi.
 Čo Zemička požičala, to jej ony vrátia.
 Ako keby Zemi boli sestričky a bratia.

Ona dala ockov, mamy všetkým deťom sveta.
 Pánboh ju chcel, nuž ju stvoril.
 Zemička je svätá.

Stráž jej nôcku, stráž jej dníček
 modlitbičkou krátkou.
 Vrúcne prosím, anjeliček, Zem je našou matkou.

Dvadsaťjeden hviezdíček

Profesor Švejcár povedal, že dieťa je najväčší zázrak prírody. Každá nová ľudská bytosť predstavuje ďalšiu hviezdu zapálenú na oblohe. Tak hovorí staré ľudové porekadlo.

A my máme to šťastie, že víťame medzi novými občanmi Závažnej Poruby dvadsaťjeden malých novorozsvietených hviezdíček, ktoré uzreli svetlo sveta v roku 2009. Je to najviac narodených detičiek od roku 1981 v našej obci.

Samozrejme, dieťaťko, to nie sú len chvíle radosti, ale aj starostí. Byť rodičom nie je ľahké ani jednoduché. Veľkú zodpovednosť ste na seba prevzali tým, že ste im dali život. Výstižne to povedal o svojej dcérke Milan Rúfus „Ešte nikdy som od lásky neplatil takú daň.“ Je to daň starosti o malého bezbranného človečika, váš najdrahší poklad.

Pochopte, prosím, svoje deti. Majú pred sebou iný svet. Taký svojprávnny a krásny ako svet z inej planéty. Snažte sa čo najviac predĺžiť im detstvo. Nezobudzajte ich príliš skoro do sveta reality. Čaká ich potom dlhá púť nielen radostného, ale aj ťažkého ľudského údely. Rozprávajte a čítajte im rozprávky. Veď dieťa, ktoré ich nepočuje, má v duši púšť pole, do ktorého sa v budúcnosti ľudské dobro ťažko zaseje a ešte ťažšie prerastá kúkoľ ľudskej zloby.

• ilustrácia: Dr. Vlasta Štarníková

Deťom ešte viac ako chleba treba lásku rodičov. Aby ich mali pri sebe. Veď Boh stvoril, ako hovorí Milan Rúfus, dve ruky. Jednu pre otca, druhú pre mamu. A keď sú všetky ruky spojené, vzniká najsilnejšie a najkrajšie puto medziľudských vzťahov, aké človek dokáže precítiť.

Prajem vašim deťom, aby vyrastali v pokojnom rodinnom prostredí, bez ťažkých dní. Nech z nich vyrastie silná, zdravá, pracovitá a múdra generácia pre radosť vás rodičov, príbuzných i celej našej spoločnosti.

Ďakujem vám, milí rodičia, že v sebe neustále nachádzate nehu, dobrotu, silu, láskavosť i obetavosť vychovať z malého bezbranného neviniatka, výraznú osobnosť budúcich generácií. Každý je samostatná ľudská bytosť i ľudská osobnosť.

A v tom je tá vaša veľká platba za lásku.

Bc. Pavel Baráni,
starosta

Naša Zemička

Znie to prirodzene a je to tak, ako v Ztitulnej básni. Zemička znamená všetko. Prečo teda len v Dni Zeme pripomínáme svoju závislosť na cenných daroch, ktoré človek prijíma od tejto dobrej matky? Či harmónia domova je chlebom každodenným? A rozmyšľame, či chlebič bude zajtra i napozajtre? Pravdivá pravda zostane pravdou. Chlieb je odmena.

Zemské zdroje nie sú nevyčerateľné. Rovnováha všetkého životanosného je vzácna, obdivuhodná, no veľmi krehká. Krehkejšia než si myslíme. Málokto dokáže tieto veci postihnúť a registrovať dôsledky. A tak beztrešne páchame na svojej daryni a ochrankyni ťažko odpustiteľné sebecké bezprávie v podobe krátkozrakého majetníckeho nutkania: ovládať, využiť, drancovať... No dokedyže! Geniálna dokonalosť nespočetných väzieb vzájomnej užitočnosti všetkého živého i zdanlivo neživého predstavuje zázrak. Ľudskú bytosť naplňa úžasom, obdivom a pokornou túžbou žiť. Viac netreba. Len a len rešpektovať Zem a chrániť jej poklady pre nasledujúce generácie. Múdry básnik to fenomenálne vyslovil v ponúkanej básni veršom. Presne a pravdivo múdro: požičané zaplatia deti.

Dušan Migaľa,
šéfredaktor

V srdci je miera. Bez neho, deti moje, niet veľkého. –mr–

Volby do NR SR

Volby do NR SR sa uskutočnili 12. júna 2010.

Vo volebnom okrsku v Závažnej Porube ako prvý pristúpil k volebnej urne Dušan Niňaj (na snímke).

Výsledky volieb v Závažnej Porube

Počet voličov zapísaných v zozname voličov vo volebnom okrsku	1056
Počet voličov, ktorí sa zúčastnili na hlasovaní	698
Počet voličov, ktorí odovzdali obálku	698
Počet platných odovzdaných hlasov	687

Počet platných hlasov odovzdaných pre každú politickú stranu, politické hnutie alebo koalíciu:

Európska demokratická strana	4
Únia - Strana pre Slovensko	7
Strana rómskej koalície - SRK	0
Paliho Kapurková, veselá politická strana	6
Sloboda a Solidarita	133
Strana demokratickej ľavice	34
Strana maďarskej koalície - Magyar Koalíció Pártja	0
Ľudová strana - Hnutie za demokratické Slovensko	12
Komunistická strana Slovenska	11
Slovenská národná strana	50
Nová demokracia	4
Združenie robotníkov Slovenska	6
Kresťanskodemokratické hnutie	16
Ľudová strana Naše Slovensko	6
Slovenská demokratická a kresťanská únia - Demokratická strana	128
AZEN - Aliancia za Európu národov	1
SMER - sociálna demokracia	259
MOST - HÍD	10

Správy zo samosprávy

Z rokovania OcZ

Marec 2010

Ekonomka obce Mária Šúleková informovala poslancov o naplnení a čerpaní rozpočtu v roku 2009. Príjmy boli vo výške 540.469 EUR. Bežné výdaje dosiahli hodnotu 573.596 EUR. Boli sme nútení zobrať aj pôžičky, ale tieto neboli použité na spotrebu – na krytie bežných výdajov, ale na investičné účely. To znamená, že o výšku pôžičky zároveň narastá aj majetok obce.

Ing. Anna Kováčová z pozície hlavnej kontrolórky obce hodnotila činnosť obecného zastupiteľstva a jeho poradných komisií. Obecné zastupiteľstvo malo 12 zasadnutí a vykonalo jeden verejný hovor s občanmi. Na svojich zasadnutiach prijalo 28 uznesení, z ktorých 26 bolo schválených jednohlasne, pri dvoch uzneseniach sa jeden poslanec zdržal hlasovania. Všetky uznesenia boli splnené. Nesplneným zostáva iba uznesenie č. 5 z roku 2008, ktoré ukladá nanovo označiť majetok obce. Toto uznesenie zostáva v trvaní.

Apríl 2010

Predseda stavebnej komisie Ing. Beťko podal správu o činnosti stavebnej komisie a o vykonaných investičných akciách v roku 2009. Komisia sa schádza pravidelne 1x mesačne. Na svojich zasadnutiach zaujímala stanovisko k žiadostiam o stavebné povolenia, k ohlasovaniu drobných stavieb a k ďalším potrebám občanov súvisiacich so stavebnou činnosťou.

Najdôležitejšími investičnými akciami v roku 2009 boli:

- Prestavba Domu sociálnych služieb
 - Vybudovanie viacúčelového ihriska v Areáli Mateja Staroňa
 - Vybudovanie spevnených plôch pod kontajnery na zber separovaného odpadu
 - Rekonštrukcia sociálnych zariadení v budove ZŠ
 - Oprava strechy a schodov v MŠ
 - Výmena okien na pivnici MŠ
 - Obnova autobusových zastávok
- Na tento rok máme v pláne:
- dobudovanie kanalizácie s následnou rekonštrukciou miestnych komunikácií
 - Sprevádzkovanie Domu sociálnych služieb
 - Úprava kompostoviska v Potočku
 - doplniť kontajneroviská na zber separovaného odpadu
 - Vybudovať oddychovú zónu nad dedinou
 - Dokončiť výrub topoľov pod Opaliskom
 - Oprava sociálnych zariadení v budove obecného úradu

Máj 2010

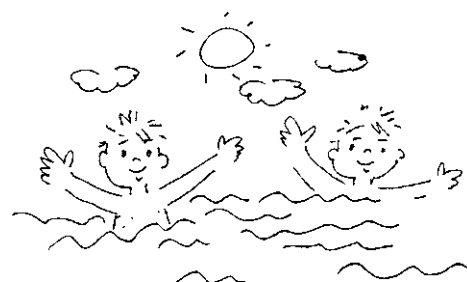
Správu o činnosti dobrovoľného hasičského zboru predniesol jeho veliteľ Peter Kubovčík. Zbor po dočasnom prerušení aktívnej činnosti znovu obnovil činnosť. V súčasnosti má 15 aktívnych a troch čestných členov. Ostré zásahy k požiarom neboli nutné. Činnosť sa obmedzila na preventívu a previerky pripravenosti v rámci okrsku. V rámci kultúrnych aktivít zorganizovali Juniáles s vatrou a Štefanskú zábavu. V letnom období majú v pláne vyčistiť koryto potoka.

V ďalšej časti informoval predseda ŠK Ing. Pavel Beťko o činnosti športového klubu. Skonštatoval, že klubu sa posledné 4 roky darí udržať vyrovnaný rozpočet. Vlani sa podarilo získať na činnosť od sponzorov 20 000 EUR. Športový klub je najmasovejšou organizáciou v obci. Vo svojich oddieloch eviduje spolu 203 členov. Za výrazne pozitívny moment označil prácu s mládežou. V tejto oblasti si najlepšie počína oddiel RTVŠ, ktorého členmi sú takmer všetky deti miestnej MŠ a ZŠ. Všetci chceme veriť, že keď sa v detstvom veku vybuduje vzťah ku telesnému pohybu, tak v ďalšom vývoji osobnosti predídeme negatívnym vplyvom civilizačných chorôb a prospešným vyplnením voľného času znížime aj sklon ku stále narastajúcej kriminalite. Dobrý krok sa podaril aj oddielu stolného tenisu, ktorý do svojich radov získal partiu chlapcov v takom počte, že sami tvoria jedno kompletne družstvo, ktoré pravidelne hráva okresnú súťaž. Podotýkam, že sa jedná o chlapcov z našej obce. Úsmev na tvári môžu mať aj funkcionári najpočetnejšieho futbalového oddielu. Na tréning prípravky do 7 rokov pravidelne chodia chlapci v počte 11 až 13. Najvýznamnejšou akciou minulého roku bola prestavba tribúny na štadióne, kde členovia ŠK odpracovali viac ako 1000 brigádnických hodín.

Obecné zastupiteľstvo schválilo zásady hospodárenia, ako aj navýšenie rozpočtu o 457 tis. EUR (prostriedky získané na dokončenie kanalizácie a následnú rekonštrukciu cestných komunikácií).

Vladimír Mlynček oboznámil poslancov s návrhom Prevádzkových poriadkov mini ihrísk. Návrhy obecné zastupiteľstvo schválilo.

Ing. Eugen Vadovický, zástupca starostu

Vládna návšteva

• D. Čaploviča privítali v Závažnej Porube chlebom a soľou

Podpredseda vlády SR Dušan Čaplovič navštívil dňa 10. júna 2010 Závažnú Porubu. Vzácného hosta privítali v rodisku básnika chlebom a soľou, porubskou piesňou Klčenie oriešky a veršami Milana Rúfusa. V príhovore k prítomným povedal: „Bol to básnik Par excellens. Veľký humanista, hlboko mysliaci človek európskeho významu. V čase i nečase bol schopný vyjadriť svoj názor cez veršované slovo, ktoré sa stalo súčasťou života každodenného. Som rád, že som poznal dobrých ľudí z rodnej obce Majstra slova a v priateľskej atmosfére ľudskosti sa mohol pokloniť jeho pamiatke.“

• Podpredseda vlády položil na hrob M. Rúfusa kyticu kvetov a poklonil sa jeho pamiatke.

• D. Čaplovič v areáli telesného pohybu slávnostne prestrihol pásku na multifunkčnom ihrisku, čím sa športovisko oficiálne odovzdalo do užívania širokej verejnosti.

• Zapísal sa do pamätnej knihy Závažnej Poruby. Podpredsedu vlády sprevádzali primátor mesta L. Mikuláš J. Blcháč (uprostred) a starosta P. Baráni.

Bleskovka so starostom

Pán starosta Baráni, jednoducho a krátko. Ako to vyzerá s investíciami v Závažnej Porube pre rok 2010?

V prvom rade budeme hovoriť o tom, čo je najaktuálnejšie a dotýka sa celej obce. Je to rekonštrukcia miestnych komunikácií. Predstavuje investíciu vo výške 427 tisíc €. Táto investícia sa skladá z troch položiek: Podľa zmluvy prispieva Poľnohospodárska platobná agentúra čiastkou 359 tisíc €, Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky 50 tisíc € a spoluúčasť obce predstavuje 18 tisíc €, teda 5% z celkového nákladu. Spolu sa upraví 27 800 štvorcových metrov asfaltových povrchov miestnych komunikácií. Niekde sa bude robiť frézovanie, dvíhanie šachiet, úpravy dlažby, označenie, dosyp krajín... V tejto prvej etape by sme urobili a to v priebehu júna asi 13 000 metrov štvorcových, v celkovej sume 197 tisíc €.

Ktoré ulice dostanú nové šaty?

Ulica Kostolná celá, Ulica pod Žiarom celá, Ulica Lúčna, Športová ulica celá, horná časť Iľanovskej cesty, dve časti Novej ulice a to tie, kde je už urobený kanalizačný zberač. Ešte sa bude robiť horná časť Ulice Na Uvetrí a upraví sa aj prístupová cesta k obecnému úradu.

Možno popísať situáciu súvisiacu s dobudovaním kanalizácie?

Podľa nám potvrdených informácií Liptovská vodárenská spoločnosť, a.s. Liptovský Mikuláš má schválený projekt na dokončenie kanalizačného zberača v dĺžke 2 750 m. Sú to všetky tie ostatné ulice, kde ešte kanalizačný zberač nie je. A následne by došlo, po usadnutí zeminy, aj k ich doasfaltovaniu. Sme presvedčení, že do zimy v roku 2010 by sme mohli mať Porubu v komunikáciách v poriadku. Čakáme už len na definitívne potvrdenie od LVS, aby sme poznali termín započatia prác a mohli občanov včas informovať. V súvislosti s touto výstavbou totiž dôjde k určitým problémom v doprave. Niektoré komunikácie sú užšie a nastane obmedzenie prístupov do rodinných domov.

Investícií je málo, alebo veľa?

Myslíme si, že je to investície veľmi silné. Vyjadrené v starej mene to znamená čiastku 30 miliónov korún a to nie je málo. Treba to uniesť aj občiansky, lebo dôjde k určitému obmedzeniu ľudí i stresovým situáciám.

Okrem týchto náročných investičných činov sa počíta aj s ďalšími akciami?

Tieto dve investičné akcie budú tak náročné, že na ďalšie veci nám neostáva veľa

síl. Ešte je potrebné uhradiť Stavovindustrii určité prostriedky za práce na Dome opatrovateľskej služby. Ďalej zabezpečujeme financovanie na jeho vybavenie zariadením. Ak ale pôjde o nejaké menšie investičné akcie, budú to len také, ktoré sú potrebné a budú súvisieť s týmito akciami.

Možno v našom rozhovore uviesť približný termín otvorenia Domu seniorov na Štepníku?

Dom seniorov je v podstate kombinácia Domova dôchodcov a Domu sociálnych služieb. Ide o to, aby došlo ku konzistentnému postupu. Obyčajne je to tak. Človek nastúpi ako dôchodca, no neskôr prejde do stupňa opatrovania. Takže bude to kombinácia: zdravotnícko-sociálno-dôchodkového zariadenia. Pokiaľ získame peniaze na zariadenie a od hygieny príde súhlas na otvorenie, tak k 1. septembru 2010 možno tento dom otvoriť.

Pán starosta, ďakujeme za rozhovor.

—DM—

Nezabudli a pripomenuli

65. výročie Dňa víťazstva nad fašizmom si pripomenuli aj v Závažnej Porube. Obecný úrad a Miestna organizácia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Závažnej Porube pozvali občanov obce ku kladeniu vencov. Pietny akt sa uskutočnil v piatok 7. mája 2010. Nemálo občanov sa v tento deň stretlo pred obecným úradom a potom položili vence k pamätníkom padlých v obci. Spoločne vzdali úctu všetkým, čo na oltár slobody priniesli obeť najcennejšiu.

• Starosta P. Baráni najskôr položil kyticu kvetov na Polčennom, potom položili veniec k pomníku padlých v 1. i 2. svetovej vojne na nižnom konci Závažnej Poruby.

Deň Zeme

Aj naša Zem má svoj sviatok. Dvadsať druhého apríla si už tradične pripomínáme Svetový deň Zeme. Je to deň, ktorý patrí našej planéte. Naše školy si pri tejto príležitosti inštalovali galériu na plote.

Cieľom týchto detských obrázkov bolo uvedomiť si svoju závislosť na cenných daroch, ktoré sú nám prostredníctvom Zeme poskytované.

Aktivity detí na obidvoch školách boli adresované všetkým obyvateľom obce. Staršie deti zbierali v okolí školy odpadky a na chodníku kreslili obrázky ohrozenej prírody.

Čo chceli vyjadriť? Zem volá o pomoc a vysiela varovné signály. Preto sa zamerajme na jej ochranu.

Najskôr kamenec, potom dúha

Aj májové počasie obsahuje svoje vrtochy. V nedeľu 23. mája 2010 v popoludňajších hodinách najskôr padali na Závažnú Porubu krúpy dosahujúce veľkosť vtáčieho vajčka. O niekoľko minút, po prudkom kamenci, sa usmialo slniečko a nad Žiarom sa objavila dúha. Tento kuriózný prírodný jav zaznamenal aj objektív fotoaparátu.

Siločiary európskej integrácie

Otvorené hranice – to je výzva možnosti, v ktorých sa možno stratiť, ale aj nájsť.

Prijať, čo nás osloví, ale aj odmietnuť, čo sa nám zdá príliš cudzie.

Spoznať to, o čom sme len čítali, či snívali. Napr. Wieliczku, či Londýn. Obe miesta sú svetoznáme a navštevované ročne miliónmi turistov z celého sveta.

A tak sme sa tam vybrali aj my zo Závažnej Poruby v organizačnej garancii Jednoty dôchodcov a Miestneho odboru Matice slovenskej.

Wieliczka privítala 43 účastníkov dvojdnového zájazdu najskôr v Župnom zámku, kde sme mohli vidieť najstaršiu šachtu z 13. storočia, baštu zo 14. storočia a poklad z doby bronzovej.

Po obedňajšej prestávke, v ktorej sa dali ochutnať špeciality poľskej kuchyne, sme navštívili expozície na turistickej trase v soľnej bani. Unikátne sochy, náradie najstarších baníkov i vzácnu atmosféru kaplnky a voľných jazierok si bolo treba zaslúžiť zostupom po 380 schodoch do hĺbky 135 m pod zemou. Nahor by sme to už ani nezvládali, preto sme vyfárali banským výťahom. Keďže účastníci boli prevažne ženy, nemohli na druhý deň chýbať trhy v Nowom Targu. Ubytovanie v centre Krakowa umožnilo tým, ktorí o to mali záujem, pozrieť si známy Rynok glovny, Kostol sv. Panny Márie, cestu na Wawel, ktorou nedávno šiel pohrebný sprievod prezidenta Kaczyńskiego.

Ešte nevyprchali dojmy podobné rozprávke Soľ nad zlato, už prišlo pozvanie do Centra Slovákov v Londýne, kde v rámci projektu Siločiary európskej integrácie chceli mladí Slováci počuť o expozícii v Dome Milana Rúfusa.

Cestou do Londýna sa účastníci tohto zájazdu Matice slovenskej zastavili v Štrasburgu, kde besedovali so slovenskými europoslancami Borisom Zalom, Monikou Flašíkovou – Beňovou, Sergejom Kozlíkom. Uspokojujúca bola informácia, že poslanci Európskeho parlamentu z iných krajín než Slovenska neakceptujú návrh dvojitého občianstva, keďže vychádza z etnického, nie rodinného princípu.

Dojímavé bolo, keď mladí zo Slovenska, ktorí pracujú v Londýne, potleskom a výkrikmi „Ďakujeme“ odmenili informáciu o poslaní Domu Milana Rúfusa – proroka národa.

Vďaka teda patrí všetkým, ktorí sa zapojili a zapoja do starostlivosti o dom a hrob básnika a nevšedného otca.

Veď „studnička je to, čo vyvierá a pevné je to tam“

Dr. S. Barániová

Vitaj, dieťa, medzi nami

Dieťa je odmenou i darom. Odmena za lásku, najväčší dar života. S čistým a otvoreným srdcom prijala Závažná Poruba do svojho náručia v minulom roku spolu dvadsaťjeden novorodiatok. Nuž teda vitajte, najmladší občania, vo svojej rodnej obci. Pri sviatku detí (1. jún - MDD) prijal starosta P. Baráni v obradnej miestnosti obecného úradu všetkých rodičov s deťmi, ktoré sa narodili v roku 2009. V slávnostnom príhovore zablahoželal k narodeniu detí. „Chráňte svoje dieťaťko a majte preň pochopenie! Milujte ho trpezlivo a spravodlivo, aby ste z neho vychovali človeka s čistým a otvoreným srdcom,“ uviedol starosta a rodičom odovzdal vecný i finančný dar. Prítomní sa zároveň zapísali do pamätnej knihy obce.

Švábka je druhý chlieb

Chlieb nepriletí ako vták, na chlebič musíš poorať, povedal básnik. Pluh tlačíť, zasiať, zasadiť.... Tejto chladnej jari sa v porubskom chotári švábočka sadila klasický – za pluhom i moderne – sadzačom. No nech sa zasaď akokoľvek, chlebič si treba zaslúžiť, chlieb je odmena.

Prší, prší, len sa leje...

Slová známej piesne sú ako šité na mieru tohtoročným extrémom počasia. Každý deň a to od 4. mája sprchne. Niekedy viac, inokedy menej. Meteorológovia spočítali: v máji padlo na štvorec 165 l vody. Rieka Váh sa premenila do nepoznania. Voda ohrozila aj most do Závažnej Poruby. Dostal poriadne zabráť. Po rekonštrukcii však túto zaťažkovú skúšku úspešne prekonal.

Voda z vodovodu

Ak sa objaví porucha na vodovodnom potrubí Liptovská vodárenská spoločnosť, a.s. okamžite zakročí a zistenú závalu odstráni. Veď bez vody niet života.

Jar po zime

Po zime treba všetko upratať. Obecné komunikácie nevynímajúc. Zamestnanci obecného úradu v zime odhadzujú sneh, na jar zametajú, v lete kosia verejné priestranstvá a v jeseni odvážajú napadnuté lístie. A tak to ide rok, čo rok.

Staré topole nahradia lipy a javory

V čase vegetačného pokoja povolil rezort životného prostredia výrub alergotvorných starých topoľov rastúcich v blízkosti cesty nad Závažnou Porubou. Po vyrúbaných stromoch zostalo množstvo konárov a lístia. S cieľom upraviť a do pôvodného stavu uviesť oddychovú a rekreačnú zónu v okolí lyžiarskeho a turistického strediska Opalisko usporiadali starosta P. Baráni a poslanci obecného zastupiteľstva v sobotu 10. apríla 2010 brigádu. Ku organizátorom sa pridalo nímalo športovcov i mladých ľudí z dediny. Stačilo niekoľko hodín usilovnej práce a v chránenej oblasti NAPANTu bol zasa poriadok. Na miestach po odstránených stromoch vysadia ešte v tomto roku lipy a javory.

• Starosta P. Baráni (vľavo), poslanec OcZ Vl. Mlynček ml. (vpravo). Vedenie obce brigádu nielen zorganizovalo, ale aj osobným príkladom motivovalo občanov k tejto verejnoprospešnej práci.

Obec Závažná Poruba
Základná škola Závažná Poruba
a Rada rodičov ZŠ Závažná Poruba

Vás srdečne
pozývajú na

Slávnosť

pri príležitosti odovzdania dekrétu
o zapožičaní čestného názvu

Základná škola Milana Rúfusa

dňa 30. 6. 2010 o 9.30 hod.

v priestoroch Základnej školy,
Hlavná 189, Závažná Poruba

Bc. Pavel Baráni
starosta obce

Mgr. Mária Boltižiarová
riaditeľka školy

MUDr. Viliam Ilanovský
rada školy

Deň matiek

Deň matiek je len jeden deň, ale trvať by mal po celý rok. Tento rok pripadol Deň matiek na 9. mája. Deti z materskej i základnej školy si pripravili program, ktorý uviedli svojim mamičkám a starým mamám v sále obecného kultúrneho domu. Zneli veršičky, pesničky, deti cvičili, tancovali a na záver mamičkám poďakovali takto:

Čože ti dať na pamiatku, mamka naša, k tvojmu sviatku? Zbierali sme vonné kvety, zostavili pekné vety. To čo vety nepovedia, vonné kvety dopovedia.

A k tomu pridali srdiečko pre mamičku.

Mama moja, poklad zlatý

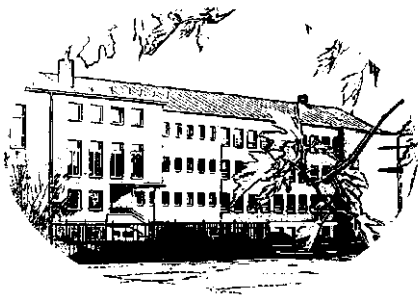
• Ja mám mamku, mamičku, ráno varí kávičku. Izbu riadi, čistí šaty, ja mám mamku, poklad zlatý.

• Mamka moja, mamka zlatá, kto tú tvoju prácu zrúta? Variš nám, perieš nám, srdiečko ti za to dám.

• Všetky kvety do rúk mamy, skladám ako drahokamy. Za jej lásku, plnú nehy, za zelene detské brehy. Za jej štedrosť, starosť v hlave, za dni šťastné, za dni hravé, za rozprávky nad kolískou, za to, že vždy stojí blízko. Mamička, prajem Ti všetko najlepšíšie ku Dňu matiek.

Len vernosť človeka na svedka povýši. Človeka na svedka a svedka na básnika. Gymnázium Milana Rúfusa v Žiari nad Hronom

V piatok 28. mája 2010 minister školstva SR Ján Mikolaj slávnostne odovzdal riaditeľke žiarskeho gymnázia Dane Paálovej certifikát s čestným názvom.

Slávnostnej udalosti sa zúčastnila aj manželka Magda a dcéra Zuzana. Okrem významných osobností kultúrneho a spoločenského života Slovenska bola na slávnosti prítomná i delegácia Závažnej Poruby, ktorú viedol starosta P. Baráni.

Pri pomenovaní školy menom veľkého rodáka odovzdal P. Baráni riaditeľke školy Pamätnú plaketu Závažnej Poruby, videozáznam Štebot v rodnom hniezde z roku 2008 a štvorjazyčnú knihu S. Barániovej Naveky závažná. Potom zneli verše Majstra v podaní žiakov a Evy Kristínovej. Za prítomnosti študentov, profesorského zboru, vzácných hostí a rodákov jedinečná slávnosť vyvrcholila odhalením pamätnej tabule vo vestibule školy. Tabuľa obsahuje meno, dátum narodenia a smrti, portrét básnika, výjav z diela a myšlienku k zamysleniu:

**Mnoho vieš uniesť, človeče.
Len neunesieš seba.**

Milan Rúfus

(APROPO – ČLOVEK, zo zbierky básní Čakanka, 2003)

• Pamätná tabuľa umiestnená na budove Gymnázia Milana Rúfusa v Žiari nad Hronom
Foto: Dušan Migala

Z listu riaditeľky

Vážený pán starosta Bc. P. Baráni a vážený pán Dr. D. Migala, dovoľte mi, aby som Vám srdečne poďakovala za Vašu účasť na slávnostnej akadémii pri príležitosti odovzdania certifikátu o zapožičaní čestného názvu našej školy, ktorá sa uskutočnila 28. 5. 2010.

Aj vďaka Vám sme mohli slávnostne prijať názov „Gymnázium Milana Rúfusa“ a pripomenúť si osobnosť básnika, filozofa, literárneho historika, prekladateľa a esejistu Milana Rúfusa.

S pozdravom

Dana Paálová, riaditeľka školy
V Žiari nad Hronom 31. mája 2010

O čestnom názve školy povedali:

Ján Mikolaj, minister školstva SR:

„Ministerstvo školstva (MŠ) SR sa rozhodlo zapožičať škole názov po zvážení aspektov ako veľmi dobrá úroveň gymnázia, jeho úspešnosť a výsledky. Škola má nielen vynikajúcich študentov, ale aj vynikajúcich absolventov, veľmi dobré parametre z hľadiska tých kritérií, ktoré hodnotí MŠ SR.“

Dana Paálová, riaditeľka Gymnázia Milana Rúfusa:

„Meno slovenského básnika, filozofa, esejistu ceneného nielen doma, ale aj v zahraničí sme si nevybrali náhodou. Škola má byť miestom otvorených vzťahov, pretože ľudia dnes príliš myslia a menej cítia. A práve Rúfusove verše nie sú pre povrchných. Keď sme vyberali meno, tak sme sa orientovali podľa toho, aby bola vybraná taká slovenská osobnosť, ktorá žila a tvorila počas budovania existencie našej školy.“

Magda Rúfusová, vdova po básnikovi:

Sú tu ideálni učitelia, ktorí vzbudzujú v študentoch nielen úctu, ale aj túžbu niečo sa naučiť.

Pavel Baráni, starosta Z. Poruby:

S úprimnou radosťou som prijal pozvanie na túto slávnostnú udalosť. A práve tam som pocítoval nevýslovnú hrdosť na nášho rodáka nielen za seba, ale za všetkých, ktorí sa hlásia k „hniezdu“ majstra slova a mlčanlivosti.

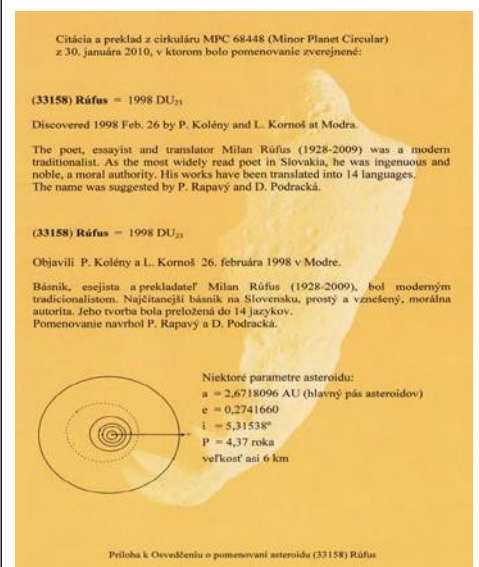
• Starosta P. Baráni vyjadril radosť rodákov a odovzdal riaditeľke Gymnázia Milana Rúfusa D. Paálovej kyticu kvetov a Pamätnú plaketu Závažnej Poruby

Vo vesmíre je asteroid Rúfus

Vážení Porubäni, je mi ctou Vám oznamiť, že Medzinárodná astronomická únia schválila pomenovanie asteroidu (33158) Rúfus. Oficiálne osvedčenie sme odovzdali 11. 3. 2010 manželke a dcére M. Rúfusa. Myslím si, že fotokópia osvedčenia by mala byť aj v Dome Milana Rúfusa. (Na stránke obce som nič nenašiel).
S pozdravom,
P. Rapavý, Hvezdáreň Rimavská Sobota

• P. Rapavý a objaviteľ asteroidu, Magda Rúfusová a Zuzana

Hrdosť Porubäna

Milí porubskí rodáci!

Šéfredaktor Porubských novín vám iste podrobne popíše, ako sa vydariu porubský večer 25. februára 2010 v konferenčnej sále univerzitnej knižnice v prostriedku hlavného mesta Slovenska. V historickej budove, v chтореj pred viac ako 150 rokmi bývali zasadnutia uhorského snemu a na jednom z nich Ľudvík Štúr predniesou svoju slávnú reč za zrušenia poddanstva. Teraz sa v tejto budove konau večer na prvú výročia smrti Milana Rúfusa a štyria predstavitelia z Poruby ho využili k tomu, aby dákej stovke pozvaných hostí priblížili aj našu rodnú dedinu. Chcem vám povedať, že to urobili skvelo a zopár bratislavských Porubänov, čo sme boli medzi poslucháčmi, sme boli na nich pyšní. A vy môžete byť pyšní tiež. Predstavenia, šikovne moderované novinárom Stanislavom Bachledom, malo úroveň hádam najvydarenejších televíznych debát a veru sa mi ani veriť nechcelo, že jeho scenár nebou pritom vôbec vopred prejednaný a pripravený. Ešte gho po skončení programu pokračovali neformálne rozhovory a debaty, takže nás organizátori miseli rovno vyzvať, aby sme budovu opustili, lebo hu už neskoro večer bolo treba zamknúť. Škoda len, že počet donesených výtlčkov jedinečných Porubských novín bou primalý na to, aby sa na každieho účastníka bolo dostalo aspoň jedno číslo. Keby na každieho viac, mohli by ich rozdať svojim známym.

• • •

Starosta i druhí traja účastníci vykreslili Porubu ako obec zaslúžilú, pekne vybudovanú, turisticky pritažlivú. To poslucháči naplno ocenili. Ale aj tak sa v neformálnej časti večera zase opakovane vyskytla otázka, chторú ja nie raz počúvam aj pri druhých príležitostiach, že či je to dostatočný dôvod na to, aby sa dedina sama pyšila a označovala za dôležitú, významnú, závažnú. Či dokonca „naveky závažnú“, aby som použiu známý výraz pani Sone Barániovej. Znovu a znovu treba ľuďom vysvetľovať, že naši otcovia a praotcovia netrpeli dákou samolúbou nafúkanosťou a že si dedinu pôvodne skromne nazvali „Závažnou Porubou“. A to jednoducho preto, aby ju odlišili od druhej liptovskej Poruby, čo leží naproti, na kopci, teda od Veternej Poruby. Chceli tým vyjadriť, že naša dedina, chránená pred vetrami v doline pri Žubervke pod Poludnicou, leží na druhej strane Váhu, za Váhom, a preto je Závažna. Pán starosta síce vraveu, že tento názov dedina niesla len do konca prvej svetovej vojny a že za Československa sa premenovala na Závažnú, ale poopraviu by som ho. Až koncom tridsiatych rokov minulieho storočia, keď vyšli nové pravidlá slovenského pravopisu, voláky mudrlant si zmysleu, že do nich vloží ako zá-

• Univerzitná knižnica Bratislava 25. februára 2010. Prof. L. Kováč v rozhovore s rodákmi. Zľava P. Baráni, D. Migala

vážny predpis písania v podobe „Závažna Poruba“. Aj keď som bou vtedy len malým dieťaťom, spomínam si ešte, akú to u Porubänov vyvolalo nevoľu. A u porubského richtára aj zlosť – veď miseu meniť obecnú pečiatku a na novej už mať názov dediny požadovaný jazykovedcom.

• • •

Pritom miliemu vedátorovi by bolo stačilo prísť do Poruby a len si nastaviť uši, aby počuu, ako sami Porubänia svoju dedinu volali. Dnes už mnohí nie; ale to len preto, lebo mladí Porubänci si vari myslia, že sa asi naozaj dáko zvlášť závažní a už im asi nenapadne, že sa tak volajú len preto, že bývajú v dedine za Váhom. Mám malý návrh pre učiteľov porubskej školy: zapojte svojich žiakov do vedy, dajte im prvú vedeckú výskumnú úlohu. Pošlite ich za starými Porubänmi, čo dnes majú viac ako osemdesiat rokov a nech vaši zverenci urobia prieskum, ako názov svojej dediny doteraz vyslovujú pôvodní obyvatelia. Že na základe výsledku bude treba zase meniť obecnú pečiatku i obecné tlačivá a dedinu nazad premenovať na Závažnu Porubu? No a čo?! Ba treba raz do Poruby pozvať aj dnešnieho riaditeľa Jazykovedného ústavu SAV Slavomíra Ondrejoviča. To je osvietení muž, ktorý už viac nezastáva názor, že nám jazykovedci majú predpisovať, de máme klásť vo svojej reči dlžne, ale tvrdí naopak, že jazykovedci majú ľuďom načúvať a jazykovie predpisy odvodzovať z reči, akou sa naozaj rozpráva.

• • •

To ma vedie k druhiemu návrhu, inšpirovanému pôsobivým vystúpením Porubänov na bratislavskej slávnosti. V slovom prejave našich predstaviteľov sa sem-tam vyskytli prvky pôvodného porubského nárečia. Pri takých príležitostiach si človek uvedomí, aké pekné nárečia sme v Porube mali a je mu ľúto, že sa ono celkom vytráca. Čo keby sme sa dohodli, že urobíme šetko preto, aby sa toto nárečia zachovalo? Napríklad, že keď sa stretne samí Porubänia, budeme sa rozprávať „po porubsky“? Už sa nám asi nepodari obnoviť aj spevavosť našej reči, čiže klásť prízvuk nie na prvú slabiku slova, ale na predposlednú – dnes už to aj v Porube počúť len zriedkavo. No aj tak sa mi ešte stáva, že vo svete

rozoznám Porubäna, ba Liptáka všeobecne, podľa toho, že aj keď vraví čisto spisovne, občas mu do reči vklzne tento pekný starobylý prízvuk. Ale skúsme ešte dačo navyše: obnovovať, oživovať starie slová, chторie sa u nás bežne používali a dnes ich už skoro nepočúť. Porubský gazda či murár žiu ako jednoduchý človek, no jeho slovník bou, odhadujem, hádam aj tri razy bohatší ako je počet slov, s chторými si vystačia dnešní novinári alebo televízni hlásatelia a moderátori. Viete ešte, čo znamenajú tieto slová, volakedy v Porube celkom bežnie: balabusiť, biglajz, blacha, cendžať, drístať, fertucha, gamba, grískaša, hegotať, chvísť, kuľša, ľajblík, mamaj, píľus, samodruhá, řapša, trelo, úhor, vyonačiť, zbožia? Pre redakciu Porubských novín mám jeden návrh: čo keby ich jedna strana bola pravidelne vyhradená udržovaniu a oživovaniu porubského nárečia? Veď aj preto som sa usiluvau napísať túto svoju chváloreč v našej pôvodnej reči. Hádam aj toto udržovania nárečia by ešte viac podoprelo to, čo predstavitelia Porubänov na slávnosti v Bratislave vo veľkej miere dosiahli: aby Slováci vnímali Závažnu Porubu ako obec kultúrne a turisticky závažnú.

Ladislav Kováč

Vesmírny Rúfus

Riaditeľ hvezdárne v Rimavskej Sobote Pavol Rapavý pomenoval dva novoobjavené asteroidy po známych slovenských spisovateľoch. Jeden sa volá Rúfus a druhý Ivankrasko.

Rapavý spolu s jedným z objaviteľov asteroidu odovzdali osvedčenie o pomenovaní manželke a dcére spisovateľa Milana Rúfusa. „Práve on si to zaslúži, lebo patrí medzi významné osobnosti slovenskej literatúry a je najčítanejším básnikom. Názov asteroidu schválila aj Medzinárodná astronomická únia,“ povedal riaditeľ hvezdárne. Práve on spolu so spisovateľkou Máriou Podhradskou vymysleli názov planétky.

Druhý asteroid dostal názov po Ivanovi Kraskovi, rodákovi z obce Lukovištia v okrese Rimavská Sobota. Meno vymyslel riaditeľ spolu s Milanou Jutkovou z Turisticko-informačného centra. Osvedčenie o pomenovaní planétky odovzdali rimavskosobotskému Gymnázium Ivana Kraska.

„Oba asteroidy objavili na Astronomickom a geofyzikálnom observatóriu v Modre Leonard Kornoš a Peter Kolény. Asteroid 33.129 našli 1. februára 1998 a 33.158 28. februára 1998. Keď už spoznali ich polohu a dráhu, mohli byť asteroidy pomenované.“

Určovanie ich názvu má pevne stanovené pravidlá. Nemôžu sa napríklad volať po žiadnom politikovi,“ vysvetlil Rapavý. Asteroid je malý, pevný objekt v slnečnej sústave, obiehajúci okolo Slnka. Asteroid je príkladom takzvanej planétky alebo planetoidu, ktoré sú omnoho menšie ako planéty.

Zdroj: Internet

Jarné aktivity seniorov

• Krakow 13. mája 2010.

Začala jar. S ňou sa aj práca seniorov naplnila aktívnejšou prácou. Najprv sme si upratali náš klub, urobili jarné upratovanie, potom cintorín – odstránili zbytočné kroviny, vyhrabličkovali. Vyčistili sme aj areál M. Staroňa, aby opäť bolo čisté miesto pripravené prijať rôzne stretnutia priateľov. Podieľalo sa na tom 28 seniorov. Ešte treba spomenúť aj pamätník padlých na nižnom konci, o ktorý sa postarali Oľga Mikulášová a Božena Medlová. Je treba spomenúť a pochváliť, že pri čistení klubu nám aktívne výdatne pomohlo aj niekoľko mládežníkov, napr. Lenka a Veronika Šarašinová, Tomáš Hladký. Sme im veľmi vďační.

Nezabúdame ani na povzbudenie nášho ducha. S veľkým záujmom sme navštívili divadelné predstavenie – komédiu v DK v Lipt. Mikuláši, bolo to v mesiaci marci – divadelná hra Dokonalá svadba, zúčastnilo sa nás 25 členov, veľmi sme boli spokojní s výberom hry. Komédia zo súčasnosti s výbornými hereckými výkonmi mladého kolektívu činoherného divadla vo Zvolene. V mesiaci apríli to bolo zase divadelné predstavenie v DK Lipt. Mikuláš Niela Simona: Domáce väzenie. V hlavných úlohách sa predstavili Zdena Studenková, Zuzana Tlučková, Marta Sládečková, Jozef Vajda a Peter Sklár. Bola to tragikomédia zo súčasnosti. V mesiaci marci 9.3.2010 pripravili sme si krásne spoločné posedenie pri príležitosti MDŽ za účasti 63 členov, keďže práve v tomto roku je 100. výročie od založenia MDŽ, pripomenuli sme si dejiny tohto vzniku. Prišli nás pozdraviť aj naši najmenší škôlkári – detičky, básničkami a milým programom nám spríjemnili tento sviatok MDŽ. Za Obecný úrad pozdravil nás Dr. Dušan Migaľ, ktorý nám poďakoval za našu prácu, v mene starostu obce Pavla Barániho obdaroval nás karafiátmi. Všetci sme boli

milo potešení, samozrejme nechýbali ani naši harmonikár Milan Oriechák a fujarista Ivan Broska, ktorí nám naše po-

sedenie spríjemnili, všetci sme boli veľmi spokojní, akcia sa vydarila.

Samozrejme, nezabúdame ani na naše zdravie, v priebehu mesiaca apríla 40 našich členov absolvovalo rehabilitačné masáže u Tatyany Kozáckovej v priebehu mesiacov

– marec – máj, 1 krát týždenne navštevovali sme Tatralandiu – blahodarné účinky vody, všetci sme si to pochvalovali. Niektorí naši členovia - zúčastnili sa Regeneračno-turistického pobytu v Kúpeľoch Lúčky a.s. V mesiaci máj 12.-13 –ho navštívili sme Poľsko – Wieliczku – Krakow, kultúrno poznávací zájazd, aby sme poznali niečo aj z histórie našich najbližších susedov. Tento zájazd bol zorganizovaný za spolupráce MO Matice slovenskej a ZO JDS v Záv. Porube. Účast 42 členov – veľmi krásny zážitok sme si odniesli – budeme naň dlho spomínať.

Tešíme sa, že nám pribudli ďalší členovia a želáme im, aby sa medzi nami dobre cítili.

**Ludmila Štrkolcová,
Darina Majeríková**

Jambrich zlet No. 2.

Presne po roku, dňa 8. mája sa uskutočnilo ďalšie stretnutie nositeľov mena Jambrich. Miestom konania bolo naše slovenské a historické mesto Nitra, bydlisko iniciátora týchto stretnutí, menovca

Miroslava. So svojím synom pripravili pekný program celého dňa.

Hoci účasť Jambrichovcov bola nižšia, o rozprávanie nebolo núdze. Miroslavovi sa podarilo nájsť pomocou informačných portálov a iných médií ďalších našich menovcov, najmä žijúcich v zahraničí, dokonca na portáli Facebook nechal výzvu.

Menovec Jozef zo Zvolena, ktorý medzičasom úspešne zakončil ďalšie doktorandské štúdium a píše si ďalší titul za svoje meno, k čomu mu gratulujeme, predložil veľa zaujímavého o nás, Jambrichovcoch, k čomu sa dopracoval návštevami obcí a miest, kde sa dostal k matrikám (občianskym aj cirkevným) a niektorým archívom.

Pohovorili sme si o udalostiach a novotách, ktoré život za ten rok komu priniesol, rodostromoch, o ďalšom vzájomnom spoznávaní a zoznamovaní sa.

Ladislav z Hanisky pri Prešove, sa rozhovoril o svojom terajšom pôsobení ako pastier oviec (a vraj ich má v krdli skoro 900) a Miroslavovi odovzdal vlastnoručne vyrobenú pastiersku palicu na prežitie.

V odpoľudňajších hodinách sme si prezreli pamiatky mesta, absolvovali jazdu vyhladkovým vláčikom a najväčším zážitkom bola návšteva a prehliadka Nitrianskeho hradu. Počasie nám prialo a tak sme ešte navštívili mestský park, kde bol program školskej mládeže ku Dňu matiek.

Zhodli sme sa v tom, že budeme pokračovať v začatej aktivite. Pre to, aby tieto stretnutia viac prenikli do povedomia Jambrichovcov, skúsime to ešte v tomto a budúcom roku na úrovni regiónov a, samozrejme, využívať informačné portály a našu internetovú stránku: www.jambrich.org.

**Spracoval
Ing. Ján Jambrich**

• Zľava doprava: Mária, Veľká Ves-Lučenec; Ján, Záv. Poruba; Lýdia, Záv. Poruba; Eva, Buzitka-Nový Sad; Miroslav, Nitra; Jozef, Zvolen; Viktor, Nitra; Miroslav, Veľká Ves-Lučenec; Ladislav, Haniska; Lubomír, Veľká Ves-Lučenec; Boris, Buzitka-Nový Sad.

Vzťah k pitnej vode treba budovať

Vode bola daná čarovná moc, byť miazgou života - Leonardo da Vinci

22. marec je vyhlásený ako Svetový deň vody. Nedávna nádielka a tento deň ma inšpirovali k napísaniu tohto článku a priblíženiu niekoľkých zaujímavostí o tejto tekutine, ktorú berieme ako bežnú vec v našich každodenných potrebách a často jej nevenujeme patričnú pozornosť a úctu.

Voda, ako jeden zo základných zdrojov biosféry, plní pre ľudí mnoho funkcií. Používame ju na osobnú potrebu a spotrebu, na poľnohospodársku a priemyselnú výrobu, rekreáciu, premenu energetického potenciálu a dopravu.

Biosféra Zeme je tvorená v hornej časti zemského kôry pôdou, v dolnej je to vrstva ovzdušia a vodný obal. Voda je jej najrozšírenejšou látkou a pokrýva jej povrch z 2/3. Z toho je asi 97 % vody v moriach a oceánoch, zvyšok je v jazerách, riekach, pôde, pod zemou, ľadovcoch a atmosfére.

Aj ľudské telo obsahuje 70 % vody (2/3), telo kojenca dokonca až 4/5 a voda funguje ako:

- rozpúšťač pre anorganické a niektoré organické látky,
- transportné médium dopravujúce výživné látky k bunkám,
- usmerňovač splošiny látkovej výmeny z buniek mimo organizmus,
- regulátor teploty tela, maže kĺby a šlachy a umožňuje činnosť svalov.

• • •

Sme krajinou, ktorá má to šťastie, že dnes keď otočíme vodovodným kohútikom, tečie nám zdravá čistá a osviežujúca voda. Je to nadovšetko vzácna tekutina, kvôli ktorej sa vo svete vedú vojny. Napriek tomu sa k nej správame nepatrične, buď si ju vôbec nevážime, znečisťujeme ju, plytváme s ňou a neraz sa čudujeme, že je drahá a toľko za ňu musíme platiť. Neraz sa obraciame na nákupy balených nápojov, ktoré vďaka reklame idú na odbyt, no často si neuvedomujeme, že lákavé ceny znehodnocujú obsah v plastových baleniach a so všetkými prísadami zaostávajú za plnohodnotnou, pramenitou vodou.

Pre človeka je veľmi dôležitý pitný režim, o ktorom by sme mali vedieť, že:

- nielen to, koľko pijeme, ale aj čo pijeme,
- pitná voda z vodovodu (prameňa) by mala byť na prvom mieste a jej nahrádzanie minerálnymi vodami zťažuje ľudský organizmus a môže spôsobiť vážne zdravotné problémy,
- cukor nachádzajúci sa v sladených voňavkách spomaľuje vstrebávanie vody a odníma telu tekutinu na svoje spracovanie,
- prifarbované a prísadzované nealko-

nápoje sú absolútne nevhodné pre deti, nakoľko obsahujú farbivá, cukry, sorbitol, kofeín, chinín a ďalšie zťažujúce látky,

- nedostatok tekutín vedie k bolestiam hlavy, závratiam, únave i problémom s obličkami.

• • •

Nechcem, aby tento článok pôsobil ako obhajoba, alebo nahrávanie vodárenským spoločnostiam. Americký lekár, Dr. Batmanghelidj, zakladateľ National Association for Honesty in Medicine (Národná asociácia pre čestnosť v medicíne) a vo svojich knihách „Water for Health, For Healing, For Life“ (Voda pre zdravie, liečbu, život) a „Your Body's Many Cries For Water“ (Mnohé volania vášho tela po vode), uvádza poznatky zo svojej praxe a prináša veľa poznatkov o tejto vzácnej tekutine, najmä správanie sa organizmu pri jej nedostatku, tzv. dehydratácii. Napr:

- v liekoch proti bolestiam farmaceutický priemysel používa tzv. antihistaminiká; organizmus používa histamín, čo je nervový mediátor, zodpovedný za reguláciu vody a riadenie sucha v tele;
- telo dáva dehydratáciu najavo bolesťou, objavuje sa vysoký krvný tlak, prejavuje sa hnev, depresie,
- otázka cholesterolu, ktorý je jedným z najdôležitejších prvkov pre prežitie ľudského tela, pretože funguje ako vodotesný obväz, ktorý utesňuje trhliny a odreniny vznikajúce v arteriálnom systéme pri dehydratácii,
- alkohol zastavuje núdzové systémy prívodu vody do dôležitých buniek, ako sú napr. mozgové, zastavuje filtračný systém,
- priemerný človek v skutočnosti denne potrebuje asi štyri litre vody, dva získava z metabolizmu jedla a dva treba dodať; tak nie sú zťažované obličky a dostatočné množstvo vody v organizme je signalizované bezfarebným močom, zožltnutie znamená, že začína dehydratácia tela a pri farbe oranžovej už telo trpí na dehydratáciu,
- experimentom bolo zistené, že od veku 20 rokov sa postupne stáva dehydratovaní, hoci si to neuvedomujeme, v

70 roku aj keď sme smädní, vôbec nerozoznávame potrebu piť, aj keď by voda bola vedľa nás,

- pekná, uvoľnená a hladká pokožka je znakom hydratácie, povrch obličaja a pokožky starších ľudí je znakom dehydratácie.

Pre záujemcov sú k dispozícii internetové stránky: www.watercure.com, www.nafhim.org

„In vino veritas, in aqua sanitas“
(Vo víne je pravda, ale vo vode zdravie).

Vody je málo, vážme si ju!

Z materiálov: rozhovor reportéra Mike Adamsa s Dr. Batmanghelidjem (Internet), Ministerstva zdravotníctva SR, Asociácie vodárenských spoločností a periodika SSE - Linka E 1/2010,

zostavil Ing. Ján Jambrich

Materina dúška

Je máj. Chladný a studený. Prší. Vo dne, v noci. V záhradke za domom medzi hriadkami stojí voda. Zem je už ňou presýtená. Zidené rastlinky stoja v radoch ako vojaci na spartakiáde. Prerastá ich burina vyháknutá dažďom. Chcem ju vytrhať, ale nejde to. Lepí sa na ruky, na nohy. Vzdávam sa. Umývam si ruky v sude pod riňou. Dnu je asi teplejšie. Aj v kuchyni je však všetko studené. Aj múry, aj pec. Donesiem noviny, káľky a triesky. Oddýchnutá piecka zadymí, za chvíľu však veselo praská. Teplo sa rozleje do všetkých kútov. Čo tak uvariť si čaj? Z police v špajzi sa na mňa usmieva nadutý papierové vrecúško s ceruzkovým nápisom MATERINA DÚŠKA. Vlastnoručne nazbieraný a s láskou vysušený darček z božej lekáreň od bratranca z Prešova. Otvorím vrecko, vdychujem omamnú vôňu.

To je ten pravý čaj na túto chvíľu. A veru aj je. Pec spokojne odfukuje, čaj zohrieva telo a jeho vôňa mi kohosi pripomína. Očami blúdím po zarámovaných obrázkoch detí, vnúčat, rodičov. Po chvíli sa pohľadom stretnem s očami, ktoré hľadám. Sú to oči mamine. Milo na mňa pozerajú a zrazu cítim tú vôňu. Je v nej všetko. Aj vôňa nedeľného obeda, aj pečených buchiet, aj kružmentu do kocha, aj vôňa čerstvo naškrobených perín. Cítim ju. Všade. V každom dúšku čaju. Cítim ju, vôňu svojej mamy.

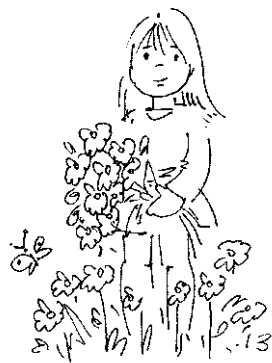
Chcela som vedieť o materinej dúške čosi viac. Kliknutím na internet sa dozvedám doteraz len tušené.

„Poveš hovorí, že kedysi dávno umrela máľom deťom dobrá mamička. Aby im nebolo smutno, na jej hrobe vyrástla drobná rastlinka s jemnými fialovými kvietkami. Voňala celkom ako mama.“

Šálka od čaju je prázdna. Na tele teplo, v duši voňavo, v srdci poklad najdrahší: spomienky.

K. Devečková

Sľúbili sme si lásku

Sme generáciou, ktorej život sa už blíži ku koncu a keďže je to už tak, rekapitulujeme svoje detstvo, svoju mladosť i starobu a v dobe prebdených nocí zaoberáme sa aj posmrtným životom. Splyneme

so zemou, alebo sa z nás stane hĺstka popola v škatulke, alebo uletí dušička tam hore nad oblaky na večný odpočinok? Či to už bude tak, či onak, najradšej by sme prežili v ovzduší úcty, lásky a pokoja. Čudujem sa niektorým ľuďom, že si nevytvárajú to vysnívané nebo na zemi, ale fandia skôr horúcemu peklu? Je tu ešte veľa toho o čom nevieme a nekonečný vesmír odhaľujeme po kúsok. Vedcom a vynálezcom sa už podarilo odhaliť veľa záračných vecí, ale to je nič proti tomu čo nás ešte čaká.

Ešte aj dnes fantazirujú mnohí „Vynovení“ o novej vojne a vymýšľajú moderné zbrane, aj dávajú ich deťom v podobe hračky. Okolo nás je veľa strachu z budúcnosti upadáme ekonomicky i mravne. Vzájomnej úcty ubúda a rastie egoizmus človeka, ktorý sa prejavuje aj v iných oblastiach súkromného aj verejného života. Rozmáha sa prostitúcia, narkománia a na prvé miesto sa kladie láska erotická. Zhubne zasahuje do výchovy aj „televízia“ a či je sviatok, či piatok, alebo aj deň a noc priam chrľí kriminálne seriály. Inšpiruje pozerajúcich k napodobňovaniu a niet potom divu nad rastúcou kriminalitou a preplnených väzniciach. Bože, ako hlboko sme klesli povzdychne si ne jeden morálne a nábožensky založený človek. Nechať ľudí padnúť a nepodať im ruku, aby vstali to je hrozné. Kto si berie zodpovednosť za toto? Nastala výroba veľkého množstva celebrit, prominentov, spevákov a hercov, politikov, poriadajú plesy, veselice, žúry a predvádzajú sa nám v „Smotánke“ ako ľudia z inej planéty. Veď akoby ešte len nedávno sa skončila druhá svetová vojna. Tú prvú sme poznali z rozprávania našich starých rodičov, bola krutá, nemilosrdná a vyžiadala si aj tisíce ľudských životov. Druhá svetová vojna prišla k nám na prahu nášho dospelieho a bola ešte strašnejšia a ničivejšia. Prežili sme ju na vlastnej koži, no poranila aj našu dušu a stali sme sa dodnes očitými svedkami tých ničivých udalostí. Vojna amputovala nielen ruky a nohy, ale i ľudskú dôstojnosť. Žalovali a

dodnes žalujú nielen Osvienčim, Dachau ale aj Mauthausen, Belsena, Neuengamme, Rawensburg, Lidice, Kremnička, Ležáky, Chua.Kan a Hirošima. Ľudstvo sa nepoučilo. Aj v dnešnom svete naďalej žijeme uprostred krutosti, nespravodlivosti, ale aj prírodných katastrof.

Tohto roku sme oslavovali víťazstvo nad fašizmom a ukončenie druhej svetovej vojny. Smútočné chorály zazneli aj u nás v Liptove nad hrobmi padlých vojakov. Mnohí z nich ani nevedeli za čo bojujú, boli nahnaní ako ovečky do košiara obkoleseného medveďmi a vlkami, iných tam hnalo národné cítenie s heslom: „Za vlasť a za národ“, nuž položili svoje mladé životy na oltár vlasti. Fandili krásnym myšlienkam rovnosti, slobody a bratstva. V Háji na Nicove šelestilo lístie v korunách ihličnatých stromov akoby sa ozýval zo všetkých strán plač matiek z celého sveta. Na čo to všetko bolo? Dejiny sa opakujú a každý víťazný národ si ich prispôsobuje sám ako to pasuje do ich politiky.

Povojnové zotavovanie sa začalo akoby komunistickým dňom „Proletári všetkých zemí spojte sa“ a symbolom sa stal kosák a kladivo. Tento politický režim rýchlo ukončil svoju činnosť, lebo hlásal niečo čo sa na zemi nedalo a nedá uskutočniť asi nikdy pre rôznorodosť ľudských pováh. Potlačal náboženské cítenie, bral im vieru a stal sa viac, menej utópiou (vysnívaným svetom), v ktorom by museli žiť len anjeli. Nahradil ho socializmus a ten nás nadchol tiež veľkosťou svojich cieľov a víťazstvom pracujúceho človeka. Každý mal prácu a boli to skvelé roky tvorivej činnosti, všetci sme mali nárok na bezplatné vzdelanie a liečbu svojich zdravotných ťažkostí, ibaže brány sveta boli pred nami zatvorené.

Našli sa noví nespokojenci, chceli vymyslieť niečo nové a modernejšie. Pod rúskom demokracie, ktorá znamenala slobodu prejavu a vôľu ľudu, vtrhol k nám znova nespútaný kapitalizmus. O dnešku sa nebudem rozpisovať, poznáme ho všetci. Predchádzajúce nadšenie zhaslo ako plamienky sviečok nežnej revolúcie. A čo najviac bolí, mládež odchádza do sveta hľadať si novú vlasť a možno aj natrvalo. Na svete to odjakživa už tak býva, dejú sa v prírode i medzi ľuďmi nové zmeny. Doteraz každý politický režim mal v sebe niečo zlé i dobré. Dokonalý sme zatiaľ nepoznali. Súhlasím s ruským filozofom, ktorý povedal, čím plnšie si uvedomí naša mládež minulosť, tým lepšie pochopí prítomnosť, čím hlbšie postihne zmysel toho čo bolo, tým jasnejšie odhalí zmysel toho čo má byť.

Elena Vadovická,
rod. Kováčová

Sviatok prvoprijímajúcich

Hoci nedela 16. mája bola mimoriadne daždivá a chladná, srdiečka 24 detí boli naplnené radosťou. Bol to deň, kedy po prvýkrát vo svojom živote prijali telo Pánovo. Do pre-

plneného kostola v Okoličnom za zvukov organa prichádzali spoločne v bielej rovnosťate. Na ich tváričkách bolo vidieť napätie, radosť i nedočakanosť. Okrem piesní, ktoré spievali spoločne s gitarovým sprievodom, aktívne sa zapojili do dvoch čítaní z Lekcionára. I responzóriový žalm veľmi pekne zaznel v podaní prvoprijímajúceho dievčatka. V druhej časti sv. omše prinášali do rúk kňaza rôzne obetné dary, čo bolo doprevádzané komentárom a poďakovaním rodičom. Ako posledné dary odovzdali chlieb a víno - symboly prijímania. Spoločne prednášali modlitby pred svätým prijímaním i po ňom.

Na záver svätej omše zástupca detí i rodičov poďakovali duchovným otcom za prípravu detí a odovzdali im kytice kvetov.

Zo Závažnej Poruby Eucharistiu prijali štyri deti: Sárka Bašistová, Natália Petrášová, Nikolka Tkáčová a Patrik Hlušák.

Všetkým blahoželáme.

H. Šarafinová

Sviatok vo sviatok

Posledná májová nedela patrila Poludnici. Na dominantný vrch stredného Liptova vystúpilo 250 turistov z celého Slovenska. Na vrchole zaviala slovenská zástava a zaznela aj štátna hymna. Tento deň predstavoval sviatok turistov vo sviatok.

Zdravie najviac potrebujeme

• Peter Agnet (27. marca 1920) sa zapísal do pamätnej knihy: „Rodina a práca ma drží pri živote.“

Narodiť sa nie je šťastím ani nešťastím. To je proste fakt, ako je faktom svit. Potom sa už reťaz života vinie pred našim zrakom. Niekedy krátko, inokedy dlhšie.

Nazrime preto do tváre života nášho jubilanta, ktorému bolo dopriate osláviť deväťdesiate narodeniny.

Nenarukuješ - guľka

Peter Agnet to v živote naozaj nemal jednoduché. Vyučil sa murárskemu remeslu u Kapsiara, no pracoval krátko. Prišla vojna. Ročníky 20, 21, 22 trpeli najviac. Ak nenarukoval, čakala ho guľka a na fronte predsa bola aká taká nádej. Na vojne strávil štyri roky. S armádou tzv. Slovenského štátu po boku Nemecka nastúpil do vojny proti Rusku. Slovenské jednotky však boli nespoľahlivé, prebiehali k nepriateľovi. Z Poruby prebehli šiesti a bojovali v 1. čsl. armádnom zbore pod velením generála L. Svobodu. „Nespoľahlivých“ prevelili na západný front, až do Talianska. Tieto slovenské jednotky po vojne odmiňová-

vali krajinu od Brna až po Michalovce. „Žil som v strachu o život, neboli to ľahké chvíle, ale vidíte tu som, bolo mi dopriate dožiť sa vysokého veku.“

Za statočnú prácu

Po vojenčine si spravil majstrovský kurz a začal budovať vojnu zničenú krajinu. Potom sa podpísal pod také stavby ako: Vojenské rekreačné zariadenie Smrekovica, Kožiarske závody, Mliekárňu, Glejona, Drevoindustria, vysielacia stanica na Chopku, Pilana, vojenské objekty na Mokradi...Bol by to dlhý zoznam stavieb, kde zanechal svoj rukopis. Aj ako dôchodca nesedel so založenými rukami. Porubskí murári – dôchodcovia, postavili také objekty, ktoré slúžia svojmu účelu aj v dnešnej dobe: zemiakárňu v L. Mikuláši, Sládkovičovo v Žiarskej doline... Za svoju prácu získal viacero ocenení a vyznamenaní. „Najviac si vážim vyznamenanie Za statočnú prácu, ktoré som prevzal z rúk prezidenta pri šesťdesiatich narodeninách,“ vysvetlil náš jubilant.

Nech rodina a dedina držia spolu

Listujeme v rodinnom albume a hľadíme na fotografiu presbyterov. „Áno, dlhé roky som vykonával v domácom zbore pesbytera, zachovala sa aj táto fotografia. Bez zaváhania určil mená postáv zachytených na fotografii.“

V manželstve vychovali dve deti a tešia sa zo štyroch vnúčat. Deti i vnúčatá navštevujú starých rodičov. „Všetko máme, čo treba, len zdravie potrebujeme a nech rodina drží spolu, ako doteraz,“ vyjadril svoje želanie pri našom odchode a doplnil, „...aj vy raz budete starí a potešíte sa, keď si vás niekto všimne. Dobré mi to padlo, že ste na mňa nezabudli.“

text i foto – dm-

1. rad zľava - Ján Ilánovský, Ján Beľko, p. farár Ján Jágerský, Ján Kráľ, Matej Beľko, Peter Broska, Eva Batoryová, 2. rad zľava - Miloš Batory, Pavol Hladký, Michal Majerík, Ján Obrcian, Matej Mikuláš, Ondrej Medľa, Michal Beľko, 3. rad zľava - Jozef Bartánus, Michal Šarafín, Peter Agnet, Michal Kulhavý, Matej Staroň, Ján Kulhavý, 4. rad zľava - Martin Broska, Ján Niňaj, Matej Staroň, Martin Galko, Ján Beľko

Bez práce nedokáže žiť

• P. Beľko (vľavo): „Bez práce neviem žiť.“

K vytrvalcom, čo to dotiahli k deväťdesiatke, patrí aj Peter Beľko. Narodil sa v roku 1920. Tento ročník bol najviac poznamenaný II. svetovou vojnou. Nastúpil do armády, odvelili ho na východný front. Bojoval v brigáde Kučera - Lošakov na úseku Kráľova Lehota - Červený kút proti fašistickej presile. Po vojne nastúpil ku železnici. Opravovali mosty. Najskôr ponad Smrečianku, neskôr budovali železničné mosty na východnom Slovensku, ktoré bolo veľmi poznačené vojnou. Do dôchodku pracoval na úseku údržby železničnej trate. Zostane pravdou, že domácu organizáciu protifašistických bojovníkov v Závažnej Porube tvorilo po vojne viac ako sto tridsať členov. Dnes žijú už len štyria. Prvým predsedom sa stal Matej Jambrich, po ňom prebral vedenie tejto organizácie Peter Beľko. Túto dobrovoľnú, obetavú prácu vykonával rovných šesťdesiat rokov. Ústredné orgány tohto zväzu ocenili jeho zásluhy v boji proti fašizmu i rozvíjanie myšlienok boja za demokraciu viacerými oceneniami najvyššieho stupňa.

I napriek vysokému veku je stále čulý a žije spoločenským životom. Nechýba ani raz pri kladení vencov. Na pohreboch sa dôstojne rozlúči so zosnulým od žijúcich členov zväzu protifašistických bojovníkov.

Žije v blízkosti najbližších v rodinnom domčeku, ktorý si svojpomocne postavili v roku 1963. V manželstve vychovali dvoch synov. Hovorí, že nevesty sa vydali a tešia sa z troch vnúčat.

„Celý život som nepil, nefajčil, žil striedmo a možno práve to mi doprialo dožiť sa takého veku. Mladým chcem odkázať, aby sa nedali ani na pálenku ani na drogy, lebo to je koniec,“ vyjadril svoj názor na život. Po celé dni sa venuje práci: opatruje zajace, jahniatka, kosí trávu, rúbe drevo, pestuje zeleninu...Bez práce nedokáže žiť. Len keby zdravie potrvalo. Gratulantov z obecného úradu vypevnil slovami: „Rád som, že ste prišli a za gratuláciu ďakujem. Aj vám prajem dožiť sa takého veku v dobrom zdraví a v kruhu blízkych.“

Text i foto -dm-

Keď nám je dané žiť, tak s plným nasadením

Dielo je práca a práca program života. Pracovať schuti a naplňať svoje záľuby býva radostiplné. No cesta k šťastiu vedie len cez prácu, ktorej rozumieš a koníčky, čo ťa baví.

• Naši jubilanti Želka a Miloš Staroňovci sa zapisali do pamätnej knihy

A si takto, celkom jednoducho, ale presne, popísali svoju cestu životom naši jubilanti, manželia Miloš a Želmíra Staroňovci. Obdivujúco presne hovorili o aktívnom štýle života.

„Z môjho ročníka (1930) nás už nezije veľa: Marta Valentová, Janko Štrkoľec, Miro Niňaj, Emka Brosková, Elena Vadovická..., žijúcich vrstovníkov vari porátam na prstoch jednej ruky...,“ rozhovoril sa jubilant.

Ťažko na cvičisku, ľahko na bojisku

Ďalej zaspomínal na pani učiteľku Jaškovú, pána učiteľa Vašku i na mešťaniku v L. Mikuláši. Ani vojenčinu neobišiel, no len jednou vetou: „Slúžil som za Čepičku.“ Bolo to obdobie studenej vojny a vojenský výcvik bol tvrdý ako skala. Tak sa hovorilo: Ťažko na cvičisku, ľahko na bojisku. „Vyučil som sa síce za obuvníka, no ťahalo ma to ku železu. Po vojenčine som v odbornej škole získal spôsobilosť vodoinštalatéra a tomuto remeslu som sa venoval celých pätnásť rokov. Ani sám neviem prečo, ale v šesťdesiatom ôsmom ponúkli mi prácu pri výchove mladých kúrenárov a vodárov. Tak som sa v učilišti uchytil ako majster odborného výcviku a na naliehanie nadriadených som vydržal až desať rokov po dôchodku. Mnoho chlapcov prešlo mojimi rukami, medzi nimi ne jeden Porubän a dnes som spokojný, že patria k dobrým, uznávaným a úspešným živnostníkom,“ poznamenal. Doložil, že v zime robili kúrenie po studených stavbách a keď v dome začalo byť teplo, tak znova odišli do zimy. Taký je údel tejto kategórie remeselníkov.

Futbalista storočia

Netreba zdôrazňovať, že futbal patrí k srdcovým záležitostiam M. Staroňa. Ako šesťnásťročný začal hrať za A – mužstvo Z. Poruby. Celé dva roky nastupoval v mužstve Dukly Chomutov. Desať rokov patril do vybranej jedenástky okresu Liptovský Mikuláš. Zostane faktom, že v tridsiatich deviatich rokoch ešte stále obliekal dres Závažnej Poruby. Bol to typ všestranného hráča s veľmi dobrou technickou vybavenosťou, výbušnosťou, rýchlosťou, prehľadom v hre a napokon aj dobrým zakončovateľom. Uhral to na všetkých postoch: od obrancu, po útočníka, okrem brány. Na toto miesto sa postavil až ako päťdesiatpäťročný, keď hrali proti sebe štyri strany Poruby. Dlhšiu dobu pôsobil ako tréner, dva roky písal a dlho, dlho funkcionárčil v TJ Pokrok i ŠK. Aj dnes je častým hosťom ihriska nielen ako divák, ale aj ako poriadateľ. V roku 2000 oprávnené dosiahol ojedinelé ocenenie: Futbalista storočia.

„Celú športovú kariéru som hovoril, že futbal sa hrá srdcom a dnes to znova pripomínam,“ vyznal sa zo svojho vzťahu k tomuto športu.

V zdravom tele, zdravý duch

Aj manželke Želke učaroval šport. A to už od ranných rokov. Keď v Porube nebolo telocvične, plnila túto funkciu sála kultúrneho domu. Nachádzalo sa tu gymnastické náradie: koza, kôň, bradlá. „Tu sme trávili voľný čas, tu sa stretávala mládež, súťažili sme, porovnávali svoje sily i schopnosti. A bolo nám dobre. Učili sme sa jeden od druhého. Spájala nás pekná myšlienka, na ktorú sa dnes, žiaľ, zabúda: „V zdravom tele, zdravý duch,“ v rozprávaní zaletela do mladých liet. Určite je málo takých pamätníkov ako pani Želka, čo sa zúčastnili všetkých siedmich spartakiád: ako cvičenka i cvičiteľka, nielen okresná, ale aj krajská.

• Starosta P. Baráni ocenil aktivitu manželov Staroňovcov a poďakoval za vykonané dielo. Do ďalších rokov života zaželel zdravie a radosť z osobného i rodinného života. Potom sa zapisali do Pamätnej knihy Závažnej Poruby.

• Kde inde ako na futbalovom ihrisku sa predseda ŠK Ing. Pavel Betko pridá ku gratulantom so želaním sily a pohody v ďalšom živote.

„Cvičenie mi vždy robilo radosť. Nemyslelo sa na robotu, bol to relax. Ľudia podobných záujmov sa stretávali, poznávali, k sebe mali veľmi blízko. Dnes to vari už ani nie je pravda, ale bolo to tak. Tak sme žili: prijímali dobré a zlé spoločne prekonávali,“ pripomenula.

Všestranná a univerzálna

Roky každému bežia, no tu akoby sa zastavili. Hoci má dosť svojich starostí, pracovných i zdravotných, v čulosti s pribúdajúcimi rokmi nepoľavila. Patrí k najsošnejším členkám Poludnice: spieva sólo, rezko tancuje a keď treba, tak na vystúpení zastúpi neprítomného. Jeden raz dokonca presvedčivo zahrála pána horára. Primaľovala si fúzy a uniforma horára ju zmenila do nepoznania. Účinkuje v ženskej speváckej skupine, spieva v cirkevnom spevokole, spravuje miestny dom smútku, účinkuje na pohreboch, venuje sa umeleckému spracovaniu kože. Patrí k zakladateľom fondu ľudovomeleckej tvorby občanov Závažnej Poruby. Sadí stromky, vypomáha na chate Opalisko. Doma vedie malé hospodárstvo, pestuje zeleninu a patrí k skúseným a úspešným hubárom. Iný ako biely, nepovažuje za trofej. Žije s rodinou a pre rodinu.

Čo z tohto krátkeho pristavenia pri dvoch neobyčajne čínorodých ľuďoch vyplýva? Asi to známe: Ak je práca potešením, tak je život šťastím.

Text i foto
Dušan Migala

Každá etapa života má svoje čaro.

Do rodiny zlatých manželov pribudli v apríli 2010 Ján a Viera Ličkovci.

• Zlatí manželia Ján a Viera Ličkovci

Prešlo päťdesiat rokov, čo spoločne vykročili na neprebádanú, ale krásnu cestu životom, plnú predsavzatí a nádejí. Vzájomný vzťah, krásne prežitý život sú pre nás všetkých naozaj príkladom. Neuzatvorili sa pre seba, ale svoju energiu, životné múdrosti i skúsenosti rozdávali širokým priehrštím. Nežili len pre seba. Ich stopy životom sú naplnené prácou a sú stále plnšie a plnšie.

Ako sa zoznámili

Obyčajne začíname otázkou. Ako ste sa zoznámili? Ženích zo Sokolčov a nevesta z Poruby.

Bolo to takto. Kontakty medzi Sokolčami (zatopené vodami Liptovskej Mary) a Z. Porubou boli pred päťdesiatimi rokmi veľmi živé. Poruba mala dobré divadlo a Sokolče zas vynikajúcich muzikantov. Tak si to vymenili.

Keď v Porube hrali Zlatušovci - kapela zo Sokolčov, muzikantov sprevádzali viacerí mládenci tejto dnes už neexistujúcej liptovskej obce.

„Akože je to tak, ako poviem. Na zábave sa nám stretli pohľady, ukázal som koliesko, akože tancovať, ale Vierka toto gesto pochopila celkom inak. Uvoľnila mi miesto pri stole. Čo nasledovalo už písať netreba,“ povedal otec rodiny a v zamyslení pokračoval, „... v ľudskom živote je to skoro navlas rovnaké: Detstvo, puberta, prvá láska, sobáš, deti, vnúčatá a za všetkým veľa, veľa práce a starostí.“ Je to tak. Inak pozerajú na svet dnes, keď vlas zbelel a deti vyleteli z hniezda. Každá etapa života je zaujímavá, má svoje čaro, radosti i starosti. Všetko ide tak, ako v kolobehu prírody.

Asi by bolo potrebné písať v každej rodine rodinnú kroniku a tam by sa znamenalo, čím manželia naplnili spoločnú cestu života a čomu sa venovali. A keď sa budú fakty porovnávať, potomkovia prídu na to, že mnoho nažitého je navlas podobné.

Žijú radostami i starosťami

Vráťme sa však k osudom jubilujúcich manželov. Pani Vierka sa vydávala mladá. Keď mala dcérka Evka šesť týždňov, už sa sťahovali, mobily v tej dobe neboli. Keď manžel náhodou pomeškal, už bolo starosti vyše hlavy.

Ján Ličko bol vojak z povolania a tak ho rodina nasledovala tam, kde to určoval rozkaz. Bola to náročná práca. Neskoré príchody domov, časté odlúčenia od rodiny. To všetko si vyžadovalo veľa pochopenia zo strany manželky. Keď odišiel z armády, uplatnil sa na štábe civilnej

obrany okresu, neskôr v Stredoslovenských konzervárňach v Liptovskom Mikuláši na úseku zvláštnych úloh, civilnej obrany a hmotných rezerv. Bol to strategický podnik a tak kontroly boli veľmi časté. Svoju prácu si však odvieďol vo vysokej kvalite a previerky zakaždým dobre dopadli.

Manželka Vierka vyopatrovala troje deti Evku, Janka a Jurka. Do rodiny pribudli zať Vladko a nevesty Marcelka a Katka. Je známe, že pracovala na pošte v Z. Porube, potom v Mestskom kultúrnom stredisku. Na zaslúžený dôchodok odišla ako pracovníčka Domu kultúry v Liptovskom Mikuláši.

Tešia sa z maličkostí

Dnes si vychutnávajú svoj vek. Žijú so starosťami i radosťami. Koníčkom starého otca sa stala kuchyňa, záhrada, huby a robí najlepšie klobásky. Rodičia pozorne sledujú osudy svojich detí a tešia sa zo siedmich vnúčat: Matko, Mirka, Ondrejko, Peťko, Jakubko, Miško a Lenka predstavujú najväčšie potešenie starých rodičov. Žijú deťom a pre deti detí. S hrdosťou hľadajú na plody svojej lásky. V láske k deťom našli zmysel a náplň svojho života. Lebo sotva je možné nemilovať deti a skrze ne všetko, čo je čistučké a prosté.

„Iný pohľad je na svet, keď máš dvadsať, ako keď ťaháš siedmy krížik,“ poznamenala jubilantka.

„Ako môžem, tak pomôžem. V kuchyni, okolo domu. Môj vzor bol starý otec. Život bral vážne, a poďakoval sa za všetko dobré, čo priniesol deň. S nami je to dnes navlas rovnako,“ dodal.

Aj keď roky pribúdajú, nestrácajú záujem o dianie v obci. Na dobrej pomoci sú svojim susedom, sledujú osudy bocianieho páru na komíne kultúrneho domu, Vierka spieva v Ženskej speváckej skupine Závažnej Poruby. Účinkuje aj v cirkevnom spevokole Fidelitas. Rada cestuje a poznáva ďaleké krajiny. Nedávno sa vrátila z Číny, kde syn Jurko pracuje. Dozvedela sa mnoho zaujímavého o tejto krajine. Potvrdilo sa známe: Lepšie raz vidieť ako sto ráz počuť.

Recept na šťastné manželstvo?

A ako ináč. Končíme otázkou. Poznáte recept na šťastné manželstvo? „Také niečo neexistuje, ale podmienkou je láska. Bez úprimného vzťahu to nejde. Spoločne prekonávať prekážky a prispôbovať sa jeden druhému. A ešte niečo: vzájomná tolerancia, obojstranná úcta a zodpovednosť voči deťom. Staroba naše vzťahy ešte utužila. Cítíme, že jeden druhého čoraz viac potrebujeme. Telesných síl ubúda, ale sila ducha znásobuje túžbu urobiť ešte niečo pre svojich najdrahších: pre naše deti a milé vnúčatá. Robíme všetko preto, aby sa rodina stretávala nielen pri rodinných udalostiach, ale aj pri gulášoch, v prírode. Aby sa deti s rodinami sa vzájomne navštevovali. Plnili naše túžby a dokončili všetko, čo sme nestačili stihnúť.“

Jubilujúcich manželov Ličkovcov navštívil pri sviatku aj starosta P. Baráni s manželkou s prianím, aby ešte dlho, ruka v ruke, kráčali chodníkom úcty, lásky a uznania.

Pri tebe stojím ako vtedy pred 50. rokmi a hladím v čelo tvoje snežné biele, citovým prúdom unášaná vcele, srdce horúce a vreľé, želá si kráčať s tebou sme.

Kašičky

Keď majú sviatok mamičky, za humnom kvitnú kašičky. Maličké slnká v rúčkach detí.

Mamička, mamka, prajeme ti: buď našou kaškou voňavou a my s ňou z úla včielky, budeme z teba nektár piť.

Zázračný nektár. Láskou sladký na ráno dúškami.

Na večer rozprávku.

Kde bolo, tam bolo, bola raz jedna mamička a vďačná, malá včielka.

K. Devečková

Život je ako strom a letokruhy v ňom

Bude to krátke pobudnutie pri richtárovi, ktorý tento úrad zastával v rokoch 1982 – 1990.

Osemdesiate roky minulého storočia boli rokmi dynamického rozvoja Závažnej Poruby. Dnes stavby stoja ako pomníky a slúžia svojmu účelu. Pravdou zostane, že obec nič nedostala darom, všetko bolo potrebné zabezpečiť a to od financií, materiálu až po pracovnú silu. Nemálo pomohla aj Jarmila Kulhavá.

Nezabudlo sa a fakty treba pripomenúť. Takí sme boli, tak sme žili a tak sa robilo. Boli aj chyby, no mýlky nerobí iba ten, čo nič nerobí.

Keď sa po rokoch hodnotí predstavený obce, zvykne sa povedať: „Čo urobil pre Porubu?“ V tomto prípade odpoveď znie jednoznačne: fakty tvoria doklad snaženia predstaviteľov obce tejto doby. A tie sú neodškriepiteľné. Ako túto etapu zaznamenala obecná kronika?

V osemdesiatych rokoch sa kolaudovala prístavba kultúrneho domu (1983), v akcii Z sa staval dom smútku, telocvičňa, obchod na záhumní, budoval sa hotel EBO Jaslovské Bohunice, začala sa výstavba Tatrínu, pristúpilo sa k výstavbe nového lyžiarskeho vleku.

• Jubilantovi gratulovala aj pracovníčka OcÚ M. Šuleková

Objavili sa problémy s nedostatkom pitnej vody. Kravíny na Štepníku pre nízky tlak v potrubí neraz zostali bez vody. Problém sa vyriešil prípojkou z vodovodu, ktorý zásobuje Podbreziny. Až časom sa prišlo na to, že kus dreva upchal potrubie vedúce z rezerváru vody pri chate Opalisko. V týchto rokoch nastal výbuch v sklade uhlia v MŠ. Porušenú budovu bolo potrebné opraviť a uviesť do prevádzky.

Aj vtedy extrémny počasie narobili obecnej vrchnosti nemálo starostí. Sucha a nedbanlivosť spôsobili požiar lesa na Hrádku a zakrátko po výdatných

• Ján Štrkolec, predseda MNV (1982 – 1990), ako osemdesiatročný jubilant

dažďoch množstvo vody zobralo hate a poškodilo mosty. Podmáčaný svah pod družstevnými bytovkami letel nadol. Boli potrebné vrty a injekcie. Dielo sa vydarilo, pomohlo upevniť svah, svah sa stabilizoval. V roku 1985 sa medzi občanmi vykonala anketa: kúriť elektrinou, či plynom. Jednoznačne zvíťazila elektriina z hľadiska cenovej prístupnosti i bezpečnosti. Mnohé sa od vtedy zmenilo. V dnešnej dobe sa už riešia alternatívne zdroje energie. Naozaj nebolo toho málo, čo sa vykonalo v tomto období v investičnej výstavbe i pri skrášľovaní obce. Po dvadsiatich rokoch, v rozhovore s jubilantom na to všetko sa už len spomína.

Pri našej návšteve sa nehovorilo len o obci, ale aj o rodine. Spolu s manželkou vychovali dvoch synov, tešia sa z piatich vnukov a do rodiny pribudli aj traja pravnuci. Svoje deti čakajú, alebo vyprevádzajú. Vyprevádzajú preto, aby sa vrátili a znova sa stretli. „V deťoch pokračuje náš život,” poznamenal jubilant.

Jubilantovi blahoželal starosta P. Baráni, ocenil obetavú prácu pre obec, pripomenul uznanie, ktoré si vyslúžil od spoluobčanov. Do ďalších rokov zaželel zdravie, šťastie a radostný život v kruhu najbližších.

Text i foto- Dušan Migala

24 hodín vo Varšave, alebo čo všetko môžete vidieť pri návšteve hlavného mesta Poľska za jeden deň

Poľsko je krajina, ktorú väčšina z nás navštevuje predovšetkým z dôvodu nákupnej turistiky. Do tejto skupiny som donedávna patrila aj ja, až sa mi jedného dňa naskytla možnosť pozrieť sa ďalej ako len pár kilometrov za Slovensko-Poľské hranice. Priznám sa, že ešte nikdy som nebol vo Varšave. Preto som privítal ponuku mojich poľských priateľov spoznať v priebehu 24 hodín toto hlavné mesto.

Nie je to tak dávno, čo celý svet náhle zasiahla smutná správa – lietadlo s poľskou delegáciou na čele s prezidentom Lechom Kaczyńskim, smerujúcim do ruského Smolenska, nezvládlo pristávací manéver a havarovalo. Poľsko tak v jednom momente stratilo časť svojej politickej, spoločenskej i kultúrnej elity. Lietadlo svoj posledný let odštartovalo z varšavského letiska Frederika Chopina a presne na tomto letisku sme 16. mája tohto roku pristáli aj my, skupinka cestujúcich tvoriaca posádku otváracieho letu medzi Bratislavou – Varšavou, ktorý po piatich rokoch opäť začala prevádzkovať poľská národná letecká spoločnosť LOT.

Oslavy narodenia Frederika Chopina vo veľkom štýle

Rok 2010 je rokom veľkého poľského skladateľa Frederika Chopina a celé Poľsko si tento rok pripomína 200 rokov od narodenia tohto výnimočného rodáka zo Żelazowej Woly pri Varšave.

Nečudo, že naše prvé kroky z varšavského letiska viedli práve do múzea Frederika Chopina. Podľa sprievodkyne Kaši sa jedná o najmodernejšiu výstavu svojho druhu v Európe. Skutočne pestrá multimediálna expozícia zachytáva život a dielo tohto človeka od jeho narodenia až po smrť. Tento fakt potvrdzuje aj skutočnosť, že je o expozíciu obrovský záujem nielen medzi domácimi návštevníkmi, ale múzeum v hojnom počte každodenne navštevujú predovšetkým kórejskí a japonskí turisti.

Súčasťou multimediálneho múzea Fryderyka Chopina je množstvo predmetov, ktoré tento skladateľ počas života osobne využíval pri svojej tvorbe

• Historické centrum Varšavy s Kráľovským zámkom vpravo a Zigmundovým stĺpom uprostred

Zničené mesto vyrástlo po rokoch opäť do krásy

Varšava je hlavným mestom Poľska a zároveň i metropolou Mazovského vojvodstva od roku 1956. V meste, ktoré dostalo meno podľa miestneho rybára Warzsa a jeho ženy Sawy, žije podľa posledného sčítania ľudu viac ako 3 milióny ľudí. Možno aj tento fakt a absencia komplexnejšieho dopravného systému robí mesto ťažko prejazdným predovšetkým v čase dopravnej špičky. Preto naše kroky smerovali zo Chopinovho múzea do historickej časti Varšavy – pokojného Starého mesta. Hneď na začiatok nám naša sprievodkyňa ukázala niekoľko povojnových fotografií, aby sme získali predstavu, čím muselo mesto od roku 1945 prejsť, kedy vojská Wehrmachtu Varšavu úplne zničili. Zachovalo sa len niekoľko budov a mesto bolo nanovo vystavané. Pri prehliadke starej časti mesta sme navštívili aj Slovenský inštitút vo Varšave, ktorého poslaním je prezentovať slovenskú kultúru v Poľsku a prehlbovať spoluprácu i vzťahy medzi obidvoma susedskými národmi.

Ako som už spomenul, staré mesto bolo po druhej svetovej vojne takmer od základov zrekonštruované. Nachádza sa tu množstvo obchodíkov, pohostinstiev, reštaurácií a dobových domov. Medzi nimi je aj najvyšší dom vo Varšave, ktorý má šírku 178 centimetrov. Podľa slov našej sprievodkyne je tento raritný dom práve výsledkom povojnovej rekonštrukcie, kedy sa architekti snažili v záujme šetrenia priestoru spojiť viacero domov dohromady.

• Varšavská morská panňa sa podľa legendy dostala do mesta po rieke Visle až z dánskej Kodane, aby chránila obyvateľov mesta

Hrajúce lavičky na ceste k prezidentskému palácu

Staré mesto oddeľuje od jeho novšej časti Varšavský kráľovský zámok – historické sídlo poľských kráľov, dnes slúžiace ako Národné múzeum a námestie so Žigmundovým stĺpom, ktorý bol tiež v priebehu druhej svetovej vojny zničený, hodený do rieky Wisla a následne zrekonštruovaný. O tom, že Varšava skutočne žije Chopinom aj mimo múrov jeho múzea, nás presviedčali aj špeciálne hrajúce lavičky rozmiestnené po ulici Kráľovské predmestie. Po stlačení nenápadného tlačidla spustí lavička niektorú zo známych skladieb veľkého poľského skladateľa. Chvilu sme teda skúšali, kam až siahla repertoár našej lavičky a na naše prekvapenie bol skutočne široký.

Od Žigmundovho stĺpu a Chopinových hrajúcich lavičiek sme prešli ulicou až pred prezidentský palác. Ešte pred mesiacom ho obýval poľský prezident so svojou manželkou. Na jeho spomienku sú dookola štvorcového nádvorja rozmiestnené fotografie z poslednej rozlúčky s prezidentským párom a v jeho strede je umiestnený portrét usmiateho prezidenta a jeho sympatickej manželky Márie. Všade je veľa kvetov a horiace sviečky. Sprievodkyňa Jolka nám ukazovala, kam až siahal rad ľudí, ktorí neváhali čakať aj hodiny, aby sa prišli rozlúčiť so svojim tragicky zosnulým prezidentom.

Oblakov sa dotýkajúci Palác kultúry a vedy dozerá na rušný život modernej časti mesta

• Palác kultúry a vedy pôvodne niesol meno Palac Kultury i Nauki Józefa Stalina. Neskôr však Stalinovo meno spoločne s jeho sochami a obrazmi z interiéru bolo odstránené. Čo sa týka jej výšky a veľkosti, aj po viac ako pol storočí si táto budova drží prvenstvo medzi stavbami nielen v samotnej Varšave ale aj v celom Poľsku.

Nasledujúce ráno sme sa zobudili do upršaného studeného dňa a zdalo sa, že náš program budeme musieť prispôbiť práve nie príliš vydarenému počasiu. Rozhodli sme sa preto vybrať sa smerom k najvyššej a najväčšej stavbe celej Varšavy, ktorej vrchol je tak vysoko, že sme ho z ulice pre zameranú oblohu a hustú hmlu ani nevideli. Majestátny Palác kultúry a vedy mestu v päťdesiatych rokoch „darovali“ sovietski architekti. Obyvateľ-

• Sídlo poľského prezidenta - Prezidentský palác vo Varšave spomína na Lecha Kaczynského a jeho manželku, ktorí tragicky zahynuli v Rusku pri leteckom nešťastí

lia Varšavy ho doteraz chápu ako symbol stalinizmu a sovietskeho potlačania Poľska. Podľa slov našich poľských priateľov trvalo roky, kým si na prítomnosť tejto obrovskej monumentálnej stavby Varšavčania zvykli. Dnes v paláci sídli zahraničné firmy, finančné a vedecké inštitúcie, ako aj Poľská akadémia vied. Nachádza sa tu pošta, fitness centrá, kiná, múzeá, knižnice a tiež 3 divadlá. Celkovo nová časť Varšavy a jej moderné výškové budovy, medzi ktorými neohrozene stojí práve spomínaný gigant Palác kultúry a vedy, pôsobila v porovnaní s pokojným uličkami starého mesta veľmi rušne. Niet sa však čomu diviť, veď sa jedná predovšetkým o obchodnú a administratívnu časť mesta, kde si svoje kancelárie zriadili významné domáce aj zahraničné spoločnosti. Takže ani v tomto smere Varšava nezaostáva za svojimi partnerskými mestami, medzi ktoré napríklad patria Chicago, Taipei, Toronto, Viedeň, Hanoi, Paríž či brazílske Rio de Janeiro.

Neviem, či sa mi to zdá, ale pri cestovaní čas plynie o niečo rýchlejšie ako obvykle. Dvojnásobne to platí v prípade, keď ste limitovaní časom a máte na všetko len 24 hodín.

Nám zostávala ešte chvíľka času a tak sme sa dali zlákať na návštevu múzea poľskej národnej leteckej spoločnosti LOT. Nevšedné múzeum sa nachádza priamo v centrále tejto leteckej spoločnosti, len pár krokov od varšavského letiska Frederika Chopina. Ponúka veľmi zaujímavú expozíciu venovanú nielen histórii a súčasnosti tejto firmy, ale hlavne lietaniu a leteckému priemyslu ako takému. A čo už môže byť lepším vyvrcholením návštevy takéhoto múzea? Azda už len samotný let naspäť do Bratislavy, ktorý pri dobrom počasi netrvá viac ako hodinu a pol.

Ako som už na začiatku spomenul, Varšava je mesto, ktoré som doposiaľ poznal len z rozprávania alebo cestopisných dokumentov. V porovnaní s ostatnými svetovými metropolami má ale pre mňa osobne toto mesto v sebe niečo navyše – pocit, že kamkoľvek sa v jeho uliciach vyberiete a s kýmkoľvek sa dáte do reči, cítite sa veľmi príjemne a uvoľnene.

Michal Staroň

ŠKOLSKÉ ZRKADIELKO

Deň Zeme

23. apríla prišiel do našej školy pán Haničín zo Správy NÁPANT z Liptovského Hrádku. Prednášal a premietal nám o triedení odpadu. Deti besedovali o našom okolí, čo ho znečisťuje a o tom, ako sa dá triediť odpad čo máme doma. Ja a Timko – štvrták sme dostali diplomy, lebo sme sa najviac hlásili a správne sme odpovedali.

Jakubko Piatka, 2. ročník

Deň Slnka

V pondelok 3. mája všetci žiaci a učiteľky našej školy mali oblečené žlté tričká. Takto sme si pripomenuli Deň Slnka. Štvrtáci robili kvíz o Slnku. Deti v školskom klube robili s pani učiteľkou Buranskou papierové slniečka. Boli usmiate a miesto lúčov mali žlté a oranžové kúsky vlny.

Adko Kendera, 2. ročník

Deň matiek

Druhú májovú nedeľu bol Deň matiek. Už od rána som bola napätá. Keď som vystupovala v programe, ktorý sme pripravili pre mamičky, mala som pocit, že som niečo pokazila. Všetci hovorili, že sme pekne tancovali. V lúčnych hrách sa mi tancovalo dobre. Na konci predstavenia som s mojimi kamarátkami Miškou a Natálkou ešte spievala.

Hanka Štrkolcová, 2. ročník

V škole sme trénovali program ku Dňu matiek, ktorý sa volal Jánošík. Vystupovali sme 9. 5. 2010 v kultúrnom dome. Ja som hral drába. Mal som oblečené modré tričko so zlatými stužkami a na hlave červenú čiapku. Štvrták Timko Beťko bol tiež dráb. Mojej mame sa vystúpenie veľmi páčilo a zasmiala sa, keď som vyšiel na pódium.

Po skončení predstavenia som dal mame pekné červené srdce. Doma som jej dal ďalší darček. Veľmi sa mu potešila.

Patrik Hlušík, 3. ročník

9. mája bol Deň matiek. Program sme trénovali asi mesiac. Vystupoval som v Jánošíkovi ako zbojník. V piatok sme ho skúšali v kultúrnom dome. Na vystúpení bola mama, starká a teta Zuzka. Na pracovnom vyučovaní sme robili mamám sadrové srdce. Na výtvarnej výchove sme robili pozdrav. Po skončení vystúpenia sme dali mamám darčeky. Potom sme išli domov, kde sme oslavovali. Prišla aj starká.

Martinko Ilanovský, 3. ročník

Môj obľúbený predmet

Ja mám rada hudobnú výchovu. Páči sa mi, lebo sa na nej naučím veľa nových piesní, napríklad Slúžil som, Klčenie oriešky,... Z hudobnej výchovy mám veľa pochvál.

Cindy Hladká, 2. ročník

Môj obľúbený predmet je informatika. Páči sa mi preto, že sa na nej vždy niečo

nové naučím. Najradšej si s počítačom robím obrázky.

Jakubko Piatka, 2. ročník

Môj najobľúbenejší predmet je matematika. Veľmi sa mi páči preto, lebo tam máme dobré príklady a aj sčítacie a odčítacie pyramídy. Som veľmi šťastný, keď dostanem jednotku. Páči sa mi aj preto, lebo doma sa ju rád učím. Matematika mi v živote bude dobrá preto, aby som mohol pomáhať deťom, keď raz budem učiteľom.

Tomáško Matkuliak, 2. ročník

Mne sa najviac páči sloh. Páči sa mi preto, lebo sa tam veľa rozprávame. Mám rád aj výtvarnú výchovu. Najradšej maľujem vodovými farbami, s ktorými robíme pekné obrázky.

Samko Hromulák, 2. ročník

Prvé sväté prijímanie

Na moje 1.sväté prijímanie sa veľmi teším. Nevieť sa dočkať. Bude to v kostole v Okoličnom 16. 5. 2010. Už mám vybrané aj šaty. Sú biele. Museli sme kúpiť sandále na vyššom podpätku, lebo šaty boli príliš dlhé. Kúpili mi ich krstní rodičia. Oslavu budeme mať doma. Na prijímanie nás pripravoval pán kaplán. Počas náboženstva nás skúšal otázky. Bolo ich 129. Viem, že to určite všetko dobre dopadne.

Nikolka Tkáčová, 3. ročník

Na moje 1. sväté prijímanie sa veľmi teším. Už mám vybrané šaty. Sú biele s trblietkami. Na prijímaní budeme mať oblečené biele tuniky. Budeme prijímať oblátku. Musím sa naučiť 129 otázok.

Oslava bude v penzióne Zivka, potom pôjdeme domov. Na hostinu prídu krstní rodičia, starí rodičia, strýko, strýnka a bratia.

Dúfam, že budem všetko vedieť a dobre to dopadne.

Natálka Petrášová, 3. ročník

Letné prázdniny

23. júla pôjdeme do prímestskeho tábora na celý týždeň. Budem spávať u starkej na Nábřeží.

Program bude pestrý. V pondelok budeme jazdiť na koni. V utorok pôjdeme na celodenný výlet do zoologickej záhrady. V stredu je naplánovaná plaváreň v Liptovskom Mikuláši. V ďalší deň pôjdeme na Donovaly, do detskej zábavy – Habakuky. V piatok je naplánovaný výlet do Lúčok, v sobotu Aquacity v Poprade.

Veľmi sa teším na tieto prázdniny a tábor.

Lenka Niňajová 3. ročník

Deň matiek

V nedeľu bol sviatok všetkých matiek. Ja som dala mojej mame pekný kvietok. V škole sme pripravili program, na ktorý som pozvala mamu a starkú. V programe vystúpili prví škôlkari. Po nich sme nasledovali my - školáci. Ja som vystupovala v lúčnych hrách. Program bol veľmi pekný a nás všetkých zaň odmenili veľkým potleskom. Na záver sme dali mamám z lásky srdiečko.

Natálka Brziaková, 2. ročník

Budúcnosť dieťaťa je dielom matky

• Mamičkám sme zatancovali

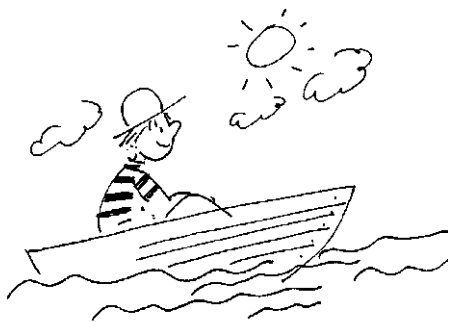
• Ukázali ako vieme cvičiť

• Ukázali ako hráme divadlo

• Mamička, ľubím ťa a hotovo.

Športom proti drogám

12.11.2009, vo štvrtok sme boli vo veľkej telocvični. Zišli sme sa tam celá škola. Chlapci hrali ako prví futbal. Po nich hrali dievčatá vybíjanú. Mňa ani raz nevybili. Športovali sme proti drogám. Kým sme sa hrali, po telocvični prebehla myš. Bol to najkrajší deň z celého týždňa.

Nikolka Tkáčová, 3.ročník

Hodina s rodičmi

4.11. sme mali v škole otvorenú hodinu s rodičmi. Veľmi sa mi páčila. Niekedy sa rodičia na nás aj zasmiali. Na hodine sme čítali text : Prekvapenie pre Zuzku. Na matematike sme počítali príklady na tabuli. Pani učiteľka nám dala kartičky s rybkami a my sme ich museli zatriediť podľa i, y. Mój ocino bol pozrieť sestru Natálku v 2. triede.

Dianka Brziaková, 3.ročník

Turnaj vo futbale

Turnaj vo futbale sa konal 12.11.vo veľkej telocvični, počas tretej a štvrtej hodiny. Boli tam žiaci z celej školy. Športovali sme proti drogám. Najviac sa mi páčil futbal. Rozvolili sme sa na dve družstvá. Moje družstvo vyhralo 1:0. Dievčatá hrali vybíjanú. Po skončení sme sa obliekli a išli do školy. V škole som sa pripravil na hodinu čítania s písaním.

Adrián Holubčík, 3.ročník

Sústredenie v Rakúsku

22. 11. pôjdem na zájazd do Rakúska. Pôjde aj ocino a kamaráti Adam, Janka a Ivetka. Bude tam veľká zjazdovka. Už sa veľmi teším. Aj ostatní sa tešia. Ideme tam z lyžiarskeho klubu. Ešte sa musím doučiť zopár slovíčok, aby som sa vedela dohovoriť. Ak si nájdem kamarátku, aby sme sa vedeli porozprávať. Nemyslite si, že sa tam nebudem učiť! Keď sa dolyžujeme, sadnem si za stolík a budem písať úlohy. Bude mi smutno za maminou, bratom a najlepšou kamarátkou Natálkou.

Lenka Niňajová, 3. ročník

6.10. sme so žiakmi našej školy navštívili „Výstavu výšiviek“ v zasaďačke obecného úradu. Obdivovali sme krásne obrusy a vyšívané obrázky. Je obdivuhodné, čo dokážu šikovné rúčky našich žieničiek.

4.11. sme v škole privítali rodičov na „Otvorenej hodine“. Žiaci preukázali ako pracujú počas vyučovacích hodín. V 1.ročníku sa na hodine slovenského jazyka zúčastnilo 9 rodičov, v 2. ročníku 8 rodičov, v 3. ročníku navštívilo 5 rodičov a 4. ročník dvaja rodičia.

Deň s Enelom

V sobotu 29.5. sa deti z turistického krúžku spoločne s pani učiteľkami už po tretíkrát zúčastnili otvoreného dňa s Enelom. Na lúke pred elektrárnou Čierny Váh vyrástlo detské ihrisko – skákacie hrady, súťaže zručnosti a šikovnosti, ale i malé pódium, na ktorom sa predstavili deti z folklórneho súboru Cindruška, deti z detského domova z Liptovského Hrádku a skupina Jessi. Deti sa dosýta vyskákali, maškrtili na cukrovej vate a na súťažiach vyhrali veľa cien. Veselý deň plný zábavy prerušil okolo obeda dážď, ale deťom to neprekážalo, pretože si mohli pozrieť elektrárňu aj zvnútra. Spokojné deti s pomalovanými tvárikami sa poobede vrátili do Mikuláša, aby svoje zážitky z pekného dňa porozprávali rodičom.

Dopravný deň

24.5. sme v škole mali dopravnú výchovu. Do školy sme prišli na bicykloch alebo kolobežkách. Okolo deviatej prišli do školy policajti a vraceli nám, čo znamenajú rôzne značky a ako sa správať na ceste. Neskôr sme chodili po stanovištiach, napr. slalom, pomalá jazda, dopravné ihrisko, s Martinom na cestách, zdravotnícka výchova, kreslenie a test. Až keď sme splnili všetky úlohy, nám dali diplom. Niektorí mali aj trestné body za správanie a skoro diplom nedostali. Policajti im dohovárať a keď slúbili, že sa polepšia im ho dal.

Oliver Zadrabaj, 4. ročník

V pondelok 24. 5. bol u nás v škole dopravný deň. Prišli k nám policajti a rozprávali nám o doprave, ako sa máme správať na cestách. Pani učiteľky nám pripravili veľa súťaží: najpomalšia jazda, slalom, zdravotnícky test, s Martinom na cestách a dopravné ihrisko. Zapojil som sa do všetkých súťaží. Dostávali sme za ne pečiatky. Na počítači som urobil test s Martinom na ceste a dostal som cyklistický preukaz. Boli sme si zajazdiť na ihrisko podľa značiek. Na záver sme od policajtov dostali diplomy, odfotili sme sa s nimi a za odmenu nám pustili húkačku.

Lukáš Piatka, 4. ročník

Zdravotnícka súťaž

V utorok 25. mája sa konala Okresná súťaž Hliadok mladých zdravotníkov. Po prvej vyučovacej hodine sme sa autobusom odviezli do mesta na Červený kríž. Prišli sme ako poslední a mali sme číslo jedenásť. Na prvej disciplíne o zdravotníckych vedomostiach a z histórie ČK sme získali 20 bodov. Na druhej sme ošetrovali dve zranené dievčatá. Jedna mala zlomenú ruku a druhá odreté koleno. Tam sme stratili 6 bodov. Tretia disciplína bola oživovanie. Dávali sme umelé dýchanie figuríne. Spolu sme získali 206 bodov a skončili sme na šiestom mieste. Boli sme spokojní, lebo súťaže sme sa zúčastnili prvýkrát a z celkového počtu sme stratili iba 12 bodov. Za odmenu sme šli do cukrárne na zmrzlinu.

Michaela Macková, 4. ročník

Nezabudnuteľný MDD so záchranármí z Horskej služby

Medzinárodný deň detí je sviatok detí, ktorý sa oslavuje na Slovensku od roku 1952. Po „Svetovej konferencii pre blaho detí“ konanej v Ženeve, zaviedlo 21 vlád vo svojich krajinách takýto deň, s cieľom urobiť deťom radosť a zároveň poukázať na problémy týkajúce sa detí vo svete. V tento deň je zvykom, že sa na školách nesúša.

Nebolo tomu inak ani v našej porubskej ZŠ. Tento rok sa nám pre žiakov podarilo vymyslieť zaujímavý program v spolupráci s profesionálnymi členmi HZS. Keďže priamo v Závažnej Porube žijú viacerí členovia horskej služby, pripravili takúto akciu nebolo veľmi ťažké. Stačil telefonický rozhovor a chlapci ochotne prisľúbili pomoc. Prekvapenie detí bolo o to väčšie, že akciu sa podarilo utajiť až do samotného dňa konania.

Záchranári Školiaceho strediska, Strediska lavínovej prevencie a oblastného strediska Nízke Tatry z Jasnej prišli ešte pred príchodom žiakov a všetko dôkladne pripravili. Ako na zlost v utorok ráno „ľialo ako z krhly“. Psa by človek nevyhnal...! Ale jeden psík musel ukázať svoje schopnosti aj v daždi. Služobný pes Charos, pekný, mladý, čierny, nemecký ovčiak aj so svojim pánom a kamarátom, psovodom Martinom Kupčom, najviac zaujal malých obdivovateľov. Deti svojim rozprávaním popri vizuálnej prezentácii zaujal ujo Ivan Račko. Veľkým lákadlom pre školákov bolo, ako vždy pri podobných akciách, služobné terénne vozidlo Nissan Navara a záchranársky materiál. Za volantom sa vystriedali takmer všetci, ba niektorí šťastlivci sa aj kúsok odviezli.

Potom sme sa presunuli do telocvične k futbalovému štadiónu. Tu na nás už čakali ďalší ujovia záchranári s technickými disciplínami, ktoré preverili našu odvahu a tiež fyzické schopnosti. Taký výstup po povrazovom rebríku pod dozorom Janka Ilanovského, šplhanie po lane pri Ivanovi a jazda po lanovke zo statických lán v trojrohej evakuačnej šatke za asistencie Martina, Romana Švandu a Milana Lizucha boli perfektnými adrenalinovými atrakciami. Na resuscitačnej figuríne si deti mali možnosť vyskúšať poskytovanie prvej pomoci. V telocvični vládla radosťná atmosféra a rozžiarené oči detí všetkým organizátorom dávali znať, že MDD sa podarilo.

Veľké ĎAKUJEME patrí všetkým členom HZS, ktorí ochotne pre našu základnú školu tento program pripravili.

Text i foto: Zuzana Hlavnová

POZOR, POLICAJTI V ŠKOLE!

ALEBO „DOPRAVNÝ DEŇ“ V NAŠEJ ZŠ

24. mája ráno prišli naši žiaci do školy ne-tradičným spôsobom. Na školskom dvore, ktoré sa zmenilo na dopravné ihrisko, zaparkovali svoje dopravné prostriedky: bicykle a kolobežky. Potom sa už ponáhľali do svojich tried, očakávajúc, čo panie učiteľky v spolupráci s príslušníkmi PZ, pre nich pripravili.

Na začiatku sme si všetci spoločne, pri poučnej prezentácii, zopakovali základné pravidlá cestnej premávky. Pani policajтка Mgr. Poliaková nám pripomenula povinnú výbavu bicykla. Viacerí zistili, že ich bicyklom treba, čo to dokúpiť, aby boli bezpečné a podľa predpisov. Potom už na žiakov čakali testy z dopravnej výchovy, za ktoré získal každý prvé body do svojej hodnotiacej tabuľky. Ďalšie pribúdali pri plnení úloh na jednotlivých stanovištiach. Žiaci museli zvládnuť cyklistické zručnosti pri pomalejšej jazde či slalome pomedzi méty. Predviesť jazdu po dopravnom ihrisku pod príslym dohľadom policajtov. Preverili si aj svoje vedomosti z prvej pomoci, šikovnejším nerobila problém ani resuscitácia. Každý sa zapojil aj do spoločnej výtvarnej práce na dopravnú tému. V počítačovej učebni na žiakov čakal „MARTIN NA CESTE“ multimedialne CD, ktorý hravou formou preveril ich vedomosti z pravidiel cestnej premávky.

Po absolvovaní všetkých stanovišť sme sa opäť všetci stretli v telocvični. Príslušníci PZ žiakom za vyplnené hodnotiace tabuľky slávnostne odovzdali diplomy s ich podpismi a malú pozornosť. Na záver nám priateľsky zabľikali aj zahúkali policajné majáky a s príslubom, že o rok sa opäť stretneme, sme sa rozlúčili.

text i foto: Z. Hlavnová

Písmenková slávnosť

• Rodičia si sadli do lavíc s deťmi

• Prváci predstavili písmenko básničkou

• Kto vie, prihlási sa

• Každý prečítal hádanku

• Spokojná pani učiteľka, pani riaditeľka, rodičia i vedenie obce

V piatok 30. apríla 2010 o 15.00 hod. sme sa my rodičia, starí rodičia, ale aj súrodenci stali na chvíľku žiakmi a naše deti – prváčikovia nám ukázali, čo všetko sa so svojou pani učiteľkou počas 8 mesiacov usilovného snaženia naučili. A veru nebolo toho málo. Naše detičky sa už naučili čítať a písať všetky písmenká z abecedy.

Poobede sme vošli do slávnostne vyzdobenej triedy a sadli sme si do lavíc s našimi deťmi. Na začiatku sa každý prváčik predstavil básničkou s písmenkom, na ktoré sa začínalo jeho meno alebo priezvisko. Počas prednesu rodičia, starí rodičia, súrodenci písali na papier čo najviac slov začínajúce na ich písmenko. Každý po splnení úlohy dostal sladkú odmenu.

Potom sme sa zahráli „Hru na detektíva“. My – rodičia, starí rodičia a súrodenci sme počúvali aké slovo odhalili naše deti a vpisovali sme ich do pripravenej tabuľky. Ani sme si nestačili vydychnúť a pokračovali sme v didaktickej hre „Urob to“. Deti si prečítali potichu pre seba na kartičke pokyn a potom vykonali danú činnosť. Na záver nám každé dieťaťko prečítalo hádanku a museli sme ju hádať. Všetci sme sa pritom dobre bavili a zvládli sme to na jednotku. Hlavne naše deti – prváčikovia boli skvelí. Za ich snaženie a usilovnosť každý dostal sladkú odmenu, knihu a na záver ich čakala poschodová torta s písmenkami, ktorú po sfúknutí sviečok zaslužene ochutnali.

Šťastné deti, spokojní rodičia, starí rodičia, súrodenci a hrdá pani učiteľka boli jasným dôkazom, že oslava písme-niek sa podarila.

Tak vám, milí naši prváčikovia, želim aj v ďalšom objavovaní nových vecí veľa trpezlivosti, usilovnosti, radosti.

Aj vám, pani učiteľka, chcem poďakovať, že s veľkou trpezlivosťou, láskou, obetavosťou zaslávate naše deti do sveta písme-niek a čísel.

Tak dovidenia o rok pri písme-nkovej slávnosti, ktorá sa už v našej škole stáva tradíciou.

Text: Mgr. Alena Krkošková
Foto: Dušan Migala

Ponáhľaj sa pomaly

Začiatkom júna tohto roku prišli do materskej školy príslušníci PZ, aby deťom ukázali ako sa správne chová chodec, cyklista a kolobežkár na pozemných komunikáciách, aby neohrozil seba a ani svojich kamarátov. Deti sa stali účastníkmi cestnej premávky na provizórnom dopravnom ihrisku, kde si prakticky osvojili teoretické poznatky získané počas školského roka.

Úspešné gymnastky

V Spišskej Novej Vsi na 10. ročníku celoslovenskej súťaži družstiev v gymnastike pod názvom GYMNOSÚŤAŽ sa deti z MŠ v Závažnej Porube umiestnili na 1. mieste. Aj v jednotlivcoch získali zlatú, striebornú i bronzovú medailu. Krásny úspech neľahkej driny, čo stojí za zmienku. Blahoželáme. -kj-

Lavínový pes v MŠ

Materskú školu navštívili aj členovia Horskej a záchranej služby. Deti sledovali prácu lavínového psa pri záchrannom ohrozených ľudských životoch.

Okienko MŠ

Letom – svetom

Koncom mája a začiatkom júna odohral sa v MŠ výnimočný týždeň detskej radosti. Okrem toho, že sa deti tešili zo spontánnych hier a pohybových aktivít, mali v programe aj aktivity riadené, pričom si to deti ani neuvedomovali, pretože hrovou formou spoznávali svet. Najskôr zaleteli do indiánskej osady na severe Kanady a spoznali život detí. Deti stavali típi, vyrábali si indiánske kostýmy, hrali sa v prírode a tancovali indiánske tance. Ďalší deň leteli za deťmi do Afriky - oblečení boli v čiernych farbách. Černoškovia - dievčatá si vyrábali z farebných prúžkov papiera a textilu sukne a chlapci sa učili narábať s lukom a oštepom. Pohybovými aktivitami si pripomenuli nosenie košov a džbánov na hlavách. Z encyklopédií a náučnej literatúry sa dozvedeli o neľahkom živote v tejto krajine, spoznávali zvyky i tradície, pomenúvali zvieratá...

Tretí deň sa ocitli v Ázii. Oblečení boli v žltom, vyrábali si klobúky, učili sa čínske písmo aj maľovanie čínskych číslic. Použitím náučnej literatúry a PC si rozširovali hrovou formou a zážitkovým učením svoj obzor vedomostí a poznatkov.

Štvrtý deň sa ocitli v Európe, konkrétne na Slovensku vo Vysokých Tatrách.

Piaty deň boli na salaši v Liptove spolu s Maťkom a Kubkom. Deti boli oblečení v krojoch, pripravovali tradičné jedlá: halušky, kulašu, pili žinčicu z črpákov, kálali drevo do chalupy na zimu, starali sa o ovečky.

A aké boli pocity a dojmy detí? Úžasné, super, všetko bolo dobré...Takto sme zaznamenali výroky detí, keď sme na záver hodnotili aktivity.

Rozprávkový les

V tomto roku vyšiel na jednotku. Počasie, výborný guláš, cukrová vata, popcorn... Poďakovanie patrí rade rodičov MŠ a ZŠ.

Pozvánka

29.6.2010 - výlet detí MŠ na Donovaly

HABAKUKY

30.6. 2010 slávnostné odovzdávanie osvedčenia deťom predškólakom - predprimárne vzdelávanie v MŠ

Poďakovanie

Ďakujeme redakčnej rade, za dôslednú a perfektnú prácu pri tvorbe Porubských novín.

Prianie

Všetkým učiteľkám, rodičom, starým rodičom a deťom, občanom Závažnej Poruby, želáme slnečné dni plné pohody, oddychu a sily myšlienkou Honoré de Balzaca. „Človek získava silu tým, že spoznáva svoje slabosti.“

Katarína Jambrichová, riaditeľka MŠ

Čarovná noc

Dňa 11. 6. 2010 p. učiteľky z MŠ Závažná Poruba, pripravili Čarovnú noc pod názvom: „Snehulienky a 9 trpaslíkov“. Deti sa po príchodu do MŠ premenili, vďaka čarovnému nápoju, na Snehulienky a niekoľko trpaslíkov. V bani, domčeku, kde bývali trpaslíci a kráľovstve plnili niekoľko úloh. Snehulienky pripravovali výbornú večeru pre Kýblika, Šťastka, Dudroše..... a trpaslíci spievali a učili sa upratovať. Nechýbala ani zlá kráľovná, ktorá priniesla Snehulienke otrávené jablko. Po splnení všetkých úloh na deti čakalo prekvapenie. Premietanie rozprávky o Snehulienke a večerná prechádzka baňou. Bola to krásna noc plná čarov a kúzol.

Festival olympijský

Regionálna letná súťaž vo viacbojoch všestrannosti detí predškolského veku sa konala dňa 10. júna 2010. Táto súťaž bola zaradená do programu olympijských festivalov detí a mládeže Slovenska 2010. Usporiadateľom bol Okresný zväz viacbojov všestrannosti L. Mikuláš v spolupráci s Mestskou políciou Liptovský Mikuláš.

V behu na 20 m, hodu loptou z miesta a skoku do diaľky s rozbehom pretekalo sedem MŠ. Z Materskej školy Závažná Poruba súťažilo 10 detí. Na krásnom 1. mieste sa v kategórii D-I. umiestnila Emma Piatková a 3. miesto v kategórii D-II. obsadila Nicola Bárdyová. V celkovom hodnotení družstiev sa MŠ Závažná Poruba umiestnila na 4. mieste.

Katarína Jelínková

Predišli nás do večnosti

*Lúčim sa s tebou
rodina, aj s vami
priatelia moji.
Prišla už moja
hodina, nech
spomienka nás
navždy spojí.*

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 15. apríla 2010 v 54. roku života náhle opustil náš drahý manžel, otec, syn, zať, švagor, krstný otec, ujo a kamarát

Miroslav Fenik

Náš drahý zosnulý Miroslav Fenik sa narodil dňa 31. augusta 1955 v Michalovciach otcovi už nebohému Ondrejovi a matke Emílii rodenej Kováčovej. Jediný syn znamenal pre mamu všetko: radosť, strach i nádej. Ako trojročný sa spolu s rodičmi presťahoval do Závažnej Poruby, kde mu bolo dopriate prežiť šťastné a spokojné detstvo. Školu navštevoval v mieste bydliska a v Okoličnom. V roku 1973 získal v Ružomberku výučný list v odbore automechanik – karosár. Krátko pracoval v Liptovskom Mikuláši, dlhšiu dobu v autoservise v Liptovskom Hrádku, neskôr v súkromnej firme v blízkom meste. V roku 2000 našiel pracovné uplatnenie ako vodič motorových vozidiel Obecného úradu v Závažnej Porube. Na pracovisku bol spoľahlivý, začatú robotu vždy odvedol zodpovedne a v dobrej kvalite. Rozprávali sme sa s prácou jeho rúk a tento rozhovor nám robil dobre. Všetky svoje snaženia podriaďoval službe našej obci pod Poludnicou.

Pomohol, poradil, urobil, čo sily dovolili. Vzťah k povolaniu mal hlboko zakódovaný v krvi. Svoj každodenný chlieb jedával uprostred ľudí. Žiaľ, je to tak, ako býva v románe. Mal rád ľudí, žil s nimi, no od nich odišiel bez slova rozlúčky, vzdialil sa bez stisku ruky.

Najbližšia rodina ďakuje za všetky prejavy sústrasti, kvetinové dary i účasť na poslednej rozlúčke s našim drahým zosnulým.

Manželka Drahúša, syn Miroslav, dcéra Martina a mama.

OZNAM

V rubrike Predišli nás do večnosti uverejňujeme slová poďakovania na požiadanie pozostalých. Po pohrebe je potrebné doručiť na Obecný úrad v Závažnej Porube: parte, fotografiu zosnulého a text poďakovania.

Redakcia

*Kto žije v pamäti
svojich živých,
ten neumrel, on
len vzdialil sa.*

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 1. júna 2010 v nedožitom 70. roku života opustil náš drahý manžel, otec, starý otec, brat a priateľ

Ladislav Piatka

Posledná rozlúčka sa uskutočnila 4. júna 2010 v Dome smútku v Závažnej Porube.

Narodil sa 28. novembra 1940 v Závažnej Porube. Po vyučení za stolára pracoval v Kovodreve a Pozemných stavbách až do odchodu na invalidný dôchodok. V mladosti aktívne hrával futbal, neskôr v telovýchove pôsobil ako funkcionár. Futbal bol jeho láskou aj po nastúpení zdravotných ťažkostí. Vždy mal radosť z dobrého výsledku. Mal rád svoju rodinu, tešil sa zo štyroch vnúčat. Bol skromný, rád pomáhal iným. Zomrel po ťažkej chorobe doma, v kruhu svojich najbližších.

Prijmite naše vŕcne poďakovanie za kondolencie, kvetinové dary a spoluúčasť na našom žiali. Manželka Kvetoslava a synovia Ladislav a Richard s rodinami

*Opúšťam všetko, čo
mi bolo drahé,
rodinu milovanú,
krásu rodnej zeme,
svieže rána i smutné
tiché noci a odchádzam
tam, kde všetci
raz večný pokoj mať
budeme.*

V hlbokom zármutku oznamujeme všetkým príbuzným, priateľom a známym, že nás dňa 8. mája 2010 v 91. roku života opustil náš drahý otec, starý otec, švagor a krstný otec

Matej Betko

Matej Betko sa narodil v Závažnej Porube. Vyučil sa za murára. Otec zomrel mladý, tak nechal remeslo a zostal na gazdovstve. V našej pamäti určite zostane ako posledný porubský furman. Jeho konský záprah vozil škridlu, rúcho pre mladuchy, poslúžil aj ako sanitka, či pohrebný voz.

Od detstva žil medzi ľuďmi, spolu so zvieratkami a celý život pracoval na poli. Mal rád šport, futbal zvlášť. V živote to nemal ľahké. Od Pána Boha prijímal dobré aj zlé. Starobu prežil v príkladnej starostlivosti svojich detí.

Syn Pavel s manželkou, dcéra Vlastimila s manželom a vnúčatá ďakujú za všetky prejavy sústrasti a účasť na poslednej rozlúčke s našim dobrým otcom a starým otcom.

*Hoc umriem, neza-
rastie stopa, ľudia
si so mnou v mysli
postoja, ozvem sa v
spomienkach a do
reči vpadnem ka-
marátom pri práci
a do snov deťom,
žene do stonu.*

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 2. mája 2010 v 76. roku života opustil

Vladimír Duda

Rozlúčka so zosnulým sa uskutočnila 4. mája 2010 v Dome smútku v Závažnej Porube.

Vladimír Duda sa narodil v Závažnej Porube. Keď mal tri roky, zomrel mu otec. Všetka starostlivosť o deti zostala na mame. Vyučil sa remeslu vodoinštalatérom. Pracoval v podniku Stavomontáže, neskôr v Stavoindustry. Postupujúca choroba mu zabránila vykonávať náročné povolanie a tak vykonával menej náročnú prácu v Želatinárni. Posledné roky sa jeho zdravotný stav zhoršoval. Žil v starostlivosti starostlivej manželky. Zahŕnutý láskou svojich detí. Pôsoobil ako presbyter domáceho cirkevného zboru i funkcionár športového klubu. Mal rád ľudí, smutného vedel potešiť, radoval sa z úspechov svojich priateľov a známych.

Zarmútená manželka, syn Vladko a dcéra Janka s rodinami ďakujú za účasť na poslednej rozlúčke. Vyjadrujú slová poďakovania za všetky kondolencie a kvetinové dary.

*Tiško žila, tíško
odišla, skromná vo
svojom živote, veľ-
ká vo svojej láske a
dobrote.*

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 6. mája 2010 v 75. roku života opustila

Zdenka Kabzanová, rod. Jurečková

Narodila sa v Závažnej Porube a tu aj prežila svoj život. Po maturite na Strednej ekonomickej škole v Poprade pracovala v Závodoch 1. mája, neskôr Slovenskom štatistickom úrade v L. Mikuláši. S manželom Jánom Kabzanom vychovali dvoch synov a tešili sa zo štyroch vnúčat. Všetku svoju lásku odovzdávala svojim blízkym, prežívala s nimi radosť i starosti, ktoré prináša samotný život.

Prijmite naše poďakovanie za účasť na poslednej rozlúčke so zosnulou a všetky prejavy sústrasti i kvetinové dary.

Smútiaca rodina.

TAJNÍČKA Juraj FÁNDLY (1750 – 1811) ... niečo z tvorby ...

•	1	I.	2	•	3	4	5	6	7	8	9	•	10	11	12	13	14	15
16				17								19						
				18								20						
21			V.															
22			23					25			27						III.	•
			24					26			28							
29					30								32					
					31								33					
34									35			37						
									36			38						
39				40									42			44		
				41									43			45		
46			47					48					50			52		
								49					51			53		
54		II.	55			57					59							
			56			58					60							
61							62				64							66
							63				65							
67						68			70						72			
						69			71						73			
74							75							77				
							76							78				
	79				81						83						IV.	•
•	80				82						84							
85			86						88				90					
			87						89				91					
92				93				95		97			99			101		
				94				96		98			100			102		
103						104									106			
						105									107			
108						109					111							
						110					112							
VI.													113					
													114					
115					116							117						

Prozaik, básnik, historik, autor národnobuditeľských spisov. Katolícky kňaz, propagátor jozefinských reforiem z obdobia vlády Jozefa II. aralizátor BERNOLÁKOVEJ jazykovej reformy.

Medzi jeho najznámejšie diela patria:

- Dúverná zmlúva medzi mňichom a ... I. časť TAJNÍČKY (1789)
- Pilní domajší a ... II. časť TAJNÍČKY ... hospodár (1792)
- III. časť TAJNÍČKY (1793)
- Slovenskí ... IV. časť TAJNÍČKY (1802)

V diele ... II. časť TAJNÍČKY ... pojednával o progresívnych spôsoboch hospodárenia, oboznamoval s novými plodinami a učil sedliakov lepšie využívať svoj majetok. Zhrnul praktické rady na poli, v záhrade, v ščepnici, ve vinohradě, v horách, pri lichve, pri

krídelnom hidu, pri včelách, pri ribách, pri dome, podľa kalendárnych mesiacov. Medzi iným napr. opisuje dva druhy zariadenia na výroby pálenky a pripája „rozmluvu“ O užitku a o škode z páleného pochádzajúcej.

V úvode tohto diela sa píše: Některí starodávni vísali poľné hospodárství za matku, za dojku inších kunštov. Bez mnohých inších kunštov môžeme byť živí, bez sedláckeho hospodárstva kunštu nemôžeme obstáť. Preto tento kunšt je každého silná ochrana, sedláka, remeselníka i pána. V tomto kunšte záleží sila krajiny.

Už techda, milí hospodáru, na krátko ťa po tejto dlhej predmluve napomínam ... V. časť TAJNÍČKY ..., k mírnosti a k stridmosti. Tieto tri veci nech sú tvoj prví hospodárski rád. Jestli si ľeniví, viňdi aspoň pre kráčení unovaného času do poľa, id' k mravcovi,

uč sa od ňeho pilnosť a usilováňi ..., nauč sa, od ňeho jako sa máš ti s tvojú čeládkú, odďálení od domu, pri dome a ňem pilno a pracovite obracať. Jestli si krem toho podľa možného spôsobu pilní k prácam, zachovaj v kuchiňi aj pri stole mírnost a stridmost. Skrovnost a stridmé uživaňi je v hospodárstvu veliká príjem. (.....)

V diele uvedenom v III. časti TAJNÍČKY, ktoré je postavené z viacerých iných diel a viacerých prispievateľov ľudového liečiteľstva sa píše, že pri nedostatku profesionálnych lekárov v tých časoch bola literatúra zhrňajúca a odporúčajúca určité ľudovoliečiteľské praktiky veľmi obľúbená a mala v podstate aj nemalý význam, najmä v odlahlejších osadách, „počeváč nemôžeme mať všecci lekára pri sebe, dobre nám bude čitiť sa radi této užitečnej, od mnohých dobre skúseněj knížki“.

Do tajničky vyberám aspoň jeden liečiteľský „recept“ z tých „úsmevnejších“ a to na „Opuchy hanebného tela“. Píše sa; Vezmi jeden lot ... VI. časť TAJNÍČKY ... rozdrveného na drobný prášok, pol lota škoric a kôprového semena a jednu tretinu štvrtky šafranu a všetko zmiešaj. Namoč kus červeného súkna do teplého dobrého vína, Práškom posyp po vrchu opuch, prilož naň súkno a budeš uzdravený.

- 1 sídelné mesto parlamentu Juhoafrickej republiky
- 2 vodík ch.zn.
- 3 opel český
- 4 telocvičné náradie, rebrina
- 5 veľký mohutný chlap
- 6 je ...(dobro oblečený, má správanie, vystupovanie)
- 7 poklop na kanalizácii český
- 8 mužské semeno (tiež spermia)
- 9 agent poisťovne
- 10 titul mongolského (tatarského) vládcu
- 11 mesto v Peru
- 12 druh tenisového úderu (šport., hovor)
- 13 paznechtík ostnitý (bot.)
- 14 tu máš
- 15 astát chem. zn.
- 16 politická strana na Slovensku
- 17 okrasná izbová rastlina
- 18 st. český herec
- 19 slovenský výrobca zdravotníckych zariadení
- 20 matka zakladateľov Ríma
- 21 armádny inšpektorát
- 22 detský pozdrav
- 23 taliansky ostrov, dočasný pobyt Napoleóna
- 24 olej v zahraničí
- 25 pojem duše u st. Egypťanov
- 26 pichliač, osten
- 27 grécka pohrebná obeť
- 28 plakal básn.
- 29 zbor, kapela čes.
- 30 pregigla sústo, liek český
- 31 učeník Kristov
- 32 vysokoškolská jedáleň
- 33 umývaj
- 34 exter. okrasná rastlina (K miesto C)
- 35 Univerzita Komenského
- 36 nadmerné bolestivé opálenie tela
- 37 názov zahraničného koňaku
- 38 obyvateľ „apeninskej čizmy“
- 39 starogr. boh vetrov
- 40 pravdivé výroky, zhodnotenia
- 41 pokrytec, zradca z nábož. term.
- 42 dusík chem. zn.
- 43 Africká amatérska atletická konfederácia
- 44 pozri hľa
- 45 flóra, fauna (stromy, jazerá, živočíchy, plody, atď)
- 46 2000 rímsky
- 47 štýl popul. hudby, ktorý stavia na tradíciách ľudov. hudby
- 48 - st. český i českoslov. tenista
- 49 hotel na Podbanskom
- 50 Amper zn.
- 51 unavila sa
- 52 tajný bankomatový kód
- 53 erbium chem. zn.

- 54 5. písmeno abecedy
 55 - západočeské mesto
 56 chorvátske mužské meno
 57 predstavený kláštora
 58 - B C D
 59 úžitková poľná krmovina i lampáš po čes.
 60 prečo?
 61 mestský štát v antickom Grécku i šport. klub v Prahe
 62 španielsky člen
 63 znak elektrického napätia
 64 malý písúci žiačik
 65 kúzelnícky kúsok
 66 čínsk. droga
 67 metropola Japonska
 68 vlastnou rukou
 69 jazero vo Finsku
 70 cudzia zmenka
 71 dánska počt. miera (80 ks)
 72 obruba obrazu
 73 obrad pomenovania
 74 obľizli
 75 staroslovenská bohyňa smrti
 76 španielska exkráľovna
 77 africký hudobný strunový nástroj
 78 nič
 79 Nataša, Miša, Evka
 80 európske kniežactvo na Azúrovom pobreží
 81 mladšia doba kamenná geol.
 82 celý sa (skloň)
 83 titul angl. šľachtica
 84 vtipy
 85 písmeno gr. abecedy
 86 španielske mužské meno
 87 hudobno-divadelný útvar
 88 povrch tela
 89 vymedzené územie
 90 chemický čistiaci prostriedok
 91 utlmí zvuk
 92 orgán zraku
 93 kryha po česky
 94 pozbieraj úrodu zo stromu
 95 vyplaz jazyk a povedz
 96 syn boha Fauna
 97 ženská akcia
 98 rekreačná oblasť v N. Tatrách
 99 starší skr.
 100 obyvateľ Irélandu (krátke I)
 101 číslo popisné
 102 pozdrav st. Rimanov
 103 veľké talianske mesto v pôvod. názve
 104 odroda mignatitu geolog.
 105 značka nemeck. nákl. áut
 106 buď si istý v láske, v pravde
 107 olejnatá rastlina (plnka do štrúdi)
 108 buď ja ty!
 109 veľký nábytkársky reťazec
 110 ampérzávit
 111 držala vo východosl. nárečí
 112 kilopond
 113 hlávková zelenina
 114 50 rímsky
 115 herpes i obar parou
 116 zakry oči šatkou, prekážkou
 117 sladké alkohol. nápoje

Nečíslované:

- v 3. riadku za V. tajničkou - vykonávateľ trestu
- v 3. stĺpci za II. tajničkou - cval koňa

Pomôcky: ACAA, AKANT, ARTERIT, ICAMam INARI, KORA, VALE

Upozornenie!

V krížovke sú dodržané dĺžne a mäkkene jedine v samotných TAJNIČKÁCH!!! V ostatnej nápovednej legende NIE !!!

ŠPORT

Lyžiarske nádeje

• Zľava - K.Bukovinská, J.Piatka, S.Lorenčíková, F.Karkošiak, tr. K.Rázusová, K.Frackowiak, D.Mezovská, M.Žáková, J.Gábor

Družstvo predžiakov lyžiarskeho klubu Opalisko sa rozlúčilo s úspešnou sezónou 2009/2010 karnevalom na Čertovici. Aj napriek zložitým podmienkam v lyžiarskom stredisku Opalisko zhodnotilo sezónu úspešne. Z dôvodu nesprevádzkovania „Fajky“ 80 % tréningovej činnosti museli absolvovať v iných lyžiarskych strediskách. Sú to moc malé deti na to, aby vymeškávali zo školy a tréningov sa môžu zúčastniť len v sobotu a nedeľu a večerných hodinách pri osvetlení.

Cez soboty a nedeľe sa zúčastňovali pretekov Okresného a Slovenského pohára. Aj napriek sťaženým podmienkam sa nestratili a mená ako Piatka Jakub, Lorenčíková Soňa, Adámková Šarlota a Macková Miška sa udomácnili v prvej 15- tke na Slovensku. Nezaostávali sme za klubmi s profesionálnym trénerom a ani v medzinárodnej súťaži sme sa nestratili.

Lyžiarskou nádejou, ktorá prechádza budúcu zimu do žiakov a veríme že bude vo výsledkoch napredovať je Viktória Do-

čekalová, ktorá sa môže pochváliť pohármi nie len zo Slovenských pretekov, ale aj na medzinárodných sa umiestnila na veľmi peknom druhom mieste, kde v kvalifikácii viedla.

Družstvo predžiakov sa už stabilne zúčastňuje 1 x letného sústredenia na korčuliach.

A v príprave na zimu absolvuje 2 x sústredenia na ľadovci v rakúskom - Stubai.

Tréneri - ktorý sa venujú deťom popri svojom zamestnaní: Rázusová Katarína, Richard Macko a Monika Haviarová. Podľa potreby vypomáhajú bývalé odchovankyne Pavlína Beťková, Denisa Kojšová a Katarína Jambrichová.

Uvítali by sme viac detí z Poruby - záujemcovia sa môžu informovať každý pondelok v telocvični o 17:00 hod. Základnej škole Okoličnom - priniesť si zo sebou prezuvky do telocvične a pitný režim - môžu si vyskúšať náročnosť tréningu.

Text i foto: Katarína Rázusová

• Zľava - N.Zieglerová, J.Piatka, A.Kunst, V.Flosníková, Š.Adámková, S.Lorenčíková, tr. K.Rázusová, M.Macková, J.Staroň, E.Piatková, tr. L..Flosníková, D.Mezovská, F.Štríc

Naši na majstrovstách sveta

1. svetové zimné hry veteránov Bled-Pokljuka, Slovinsko 26. -31. 1. 2010

Muži nad 60 rokov

Bohuš Valent

5 km klasicky 10. miesto

10 km voľne 14. miesto

20 km voľne 13. miesto

štafeta 6. miesto

Ženy nad 40 rokov

Dana Bartalová - Niňajová

biatlon 7,5 km 3. miesto

šprint 5 km 2. miesto

Majstrovstvá sveta veteránov sa 20. - 26. 2. 2010 za silnej konkurencie a pri teplotách od -10 do -20 °C uskutočnili vo švédskom Falune.

Muži kat. 60 - 64 rokov klasika

Bohuš Valent

15 km 46. miesto

10 km 35. miesto

30 km 45. miesto

štafety 10. miesto

Ženy kat. 60 - 64

rokov klasika

Anna Staroňová

15 km 6. miesto

10 km 8. miesto

30 km 5. miesto

• Bohuš Valent

Aj tohto roku nám aspoň čiastočne pomohli pokryť náklady spojené s účasťou na MS Obecný úrad Záv. Poruba, Hypernova Lipt. Mikuláš a Poľnohospodárske družstvo Lipt. Mikuláš. Ďakujeme

Slovenský pohár veteránov v behu na lyžiach 2010 nad 60 rokov:

Bohuš Valent 1., 1., 1., 1., 1. miesto

Milan Niňaj 6., 6., -, -

Anna Staroňová 1., 2., 2., -, 2. miesto

Do hodnotenia sa počítali body z nasledovných pretekov

1. kolo 23. 1. klasika Nováky - Skalka

2. kolo 6.2. M-SR klasicky - Králiky

3. kolo 7.2. M-SR voľne - Králiky

4. kolo 13.2. klasika - Častá, Červený Kameň

5. kolo 13.3. voľne - Martinské hole

Verejné preteky

31.1. Biela stopa Kremnica 25 km klasicky

1. Anna Staroňová

3.4. Beh do vrchu Jasná - Brhliská voľne

nad 40 rokov:

Valent 7. miesto

Bartalová-Niňajová 2. miesto

Staroňová 4. miesto

A. Staroňová

• Anna a Vladimír Staroňovci

Úspechy tešia, no zaväzujú

Práve sa skončil ďalší ročník 2009/2010 majstrovských súťaží vo futbale, ktorý nám priniesol hodne radosti, veď hlavne naši dospelí, ale aj dorastenci a žiaci nám pripravili veľa pekných chvíľ pri futbale. Dospelí vo svojej premiére v III. lige obsadili krásne 6. miesto. Pred začiatkom súťaže sme ako nováčik rozprávali o záchrane, o zbieraní skúseností, a hlavne o etablovaní sa v súťaži. 6.

miesto je úspech nad všetky očakávania a zrodil sa po kolektívnom výkone všetkých zainteresovaných či už hráčov, funkcionárov, ale hlavne trénerov J. Tekela a M. Droppu. Tento úspech je o to väčší, že sme hrávali so súpermi z väčších miest, ktorí skončili pod nami (Filakovo, Bytča, V. Krtíš, Námestovo). Môžeme byť hrdí aj na náš štadión, ktorý patrí k tým najkrajším v III. lige, čo potvrdili nielen súpermi, ale rozhodcovia a delegáti.

Radosť nám nerobili len dospelí, veľmi perspektívne sa ukazujú aj dorastenci, ktorí v IV. lige pod vedením M. Droppu, nebyť niekoľkých zbytočných zaváhání, hlavne vonku, mohli súťaž vyhrať. Je potešiteľné, že sa črtajú traja chlapci, ktorí by v blízkej budúcnosti mohli byť platnými hráčmi v mužstve dospelých (P. Ilanovský, O. Tuka, T. Glončák).

Najhoršie dopadli starší žiaci, kde najväčší problém, čo sa týka dochádzky, ale aj morálky a to sa potom odzrkadlilo

• Závažná Poruba - Kremnička 1 : 0

III. liga dospelí

1. Baník Ružiná	30	24	1	5	85:27	73
2. Sokol Dolná Ždaňa	30	23	3	4	79:22	72
3. ŠK Kremnička	30	20	4	6	68:31	64
4. Jednota Bánová	30	14	7	9	35:37	49
5. MŠK Turany	30	13	3	14	45:49	42
6. ŠK Závažná Poruba	30	13	3	14	40:55	42
7. MŠK Námestovo	30	11	8	11	47:43	41
8. Družstevník Liptovská Štiavnica	30	10	9	11	36:44	39
9. Baník Veľký Krtíš	30	10	7	13	44:42	37
10. Tatran Krásno nad Kysucou	30	11	4	15	45:65	37
11. METAL SERVIS Králiky	30	10	5	15	53:49	35
12. MFK Nová Baňa	30	10	4	16	50:55	34
13. Cementáreň Lietavská Lúčka	30	10	4	16	34:51	34
14. KINEX Bytča	30	8	5	17	22:56	29
15. FTC Filakovo	30	8	4	18	28:56	28
16. ŠK AQUA Turčianske Teplice	30	7	5	18	43:72	26

• Závažná Poruba zdolala na domácom trávniku Veľký Krtíš 2 : 1.

v súťaži, keď ich na zápasy chodilo ledva 11. Mužstvo viedli I. Hladký a D. Bocko.

Naopak dobre sa ukazujú mladší žiaci a prípravka, ktorí síce nehrajú tabuľkovo, avšak ich výsledky a hlavne výkony treba jednoznačne hodnotiť kladne. Je potešiteľné, že v prípravke je väčšina detí z našej obce, čo bolo dlhší čas veľkým problémom. Mladších žiakov viedli

J. Betko a M. Niňaj a prípravku M. Gál.

Na záver sa chcem aj touto cestou poďakovať všetkým podporovateľom športu v našej obci, na čele so starostom a poslancami OÚ, tiež všetkým sponzorom, podporovateľom športu a v pevnej viere, že aj budúci ročník bude aspoň taký úspešný ako tento vás chcem všetkých pozvať na naše športoviská aj v nasledujúcej sezóne.

Ing. Pavel Betko
predseda Športového
klubu Závažná
Poruba

A my chlapci rozihrajme a dievčatá okúpajme

• Mládenec z folklórneho súboru Váh prišiel do Z. Poruby s vedrami vody

• Kúpačka bez muziky?

• Zastavili sa aj u vedúcej súboru M. Palasthyovej: „Gazdiná, kúpači prišli.“ Dotyk korbáčom vraj symbolizuje príchod jari

• Veľkonočná voda zas prispieva k udržaniu zdravia. ...aby bola krajšia, belšia a poslušnejšia.

• Po ľadovom kúpeľi tanec na zahriatie

Koho dobre vykúpali?

Málokterá obec na Slovensku zažila takú kúpačku ako Závažná Poruba. Mládenec z folklórneho súboru Váh prišiel s vedrami plnými ľadovej vody, aby poriadne vykúpali vedúcu detského folklórneho súboru Ďumbier Ľudmilu Štrkolcovú a umeleckú vedúcu súboru Váh Máriu Palásthyovú. Najskôr gazdinú domu pekne oslovili, či dovoľí okúpať bielu húsku, aby bola krajšia belšia a poslušnejšia. Keď privolila, vodou naozaj nešetřili. Na dôvažok gazdinu „vyšibali“ dlhým korbáčikom a v tanci pri muzike dotuha vyzvrtali. Ako býva zvykom kúpačom vďačne ponúkli počasnosť a tí potom pokračovali vo svojej „mokej“ ceste za dievčatami z folklórneho súboru Váh i Ďumbier. Voda a korbáč ich neminuli. A to, že dievčence po takejto kúpačke opekneli, je veru pravda.

Komu mája zasadili?

Stavanie májov v Závažnej Porube býva spojené so Svätodušnými sviatkami. V tomto duchu a v tejto peknej tradícii pokračuje domáca folklórna skupina Poludnica. V sobotu 22. mája 2010 o 19. hod. postavili pred kultúrnym domom všetkým porubským dievčatám súcim na vydaj urasteného mája. Ako ináč, stavať mája pomohol aj starosta P. Baráni (na snímke vľavo). Stavania mája sa zúčastnili aj deti z materskej a základnej školy. Vyhrávala ľudová muzika Cibirovci.

Text i foto: Dušan Migala

Čo je krásne,
je i dobré
a čo je dobré,
čoskoro bude i krásne.

Ej, máje, máje nerúbanie, ej, dievky sa nám vykúpanie

• Sadíme, my máje, čo nám dajú za ne

• Vstávaj, dievča hore, sadíme ti máje

• Ej, zasadil som máj zelený

• Máj, máj, máj zelený, pred kultúrou sadený...

• Zasadili borievku, čo nie je pre dievku